

ДОКЛАД

ЗА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ 2014-2020 г.

2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

I. Методология

II. Оценка на общото въздействие на плана върху развитието на общината

III. Оценка на степента на постигане на целите, приоритетите и устойчивост на резултатите

IV. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси

V. Обобщени изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът представя резултатите от извършената последваща оценка (ПО) на Общинския план за развитие (ОПР) на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г., изготвена в изпълнение на нормативните изисквания на чл.34 от Закона за регионалното развитие (ЗРР) и чл. 26 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие.

Планът за развитие на община Велики Преслав за периода 2014 – 2020 г. е средносрочен планов документ, съобразен с националната политика за регионално развитие и бюджетните планове на Европейския съюз. Той е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината.

Планът е приет от Общински съвет – Велики Преслав с Решение №523 по протокол № 42/22.07.2014 година на основание чл. 24, т. 1 от Закона за регионалното развитие, чл. 37, ал. 1 от ППЗРР и чл. 21, ал. 1, т. 12 и чл. 27, ал. 3 от ЗМСМА.

Последващата оценка на изпълнените общински планове за развитие е заключителния етап в комплексната система за оценяване реализацията на основните управленски документи, предхождан от предварителна и междинна оценки. Чрез последващата оценка се прави обобщение на цялостното изпълнение на плана, качеството на получените резултати и нивото на постигнатите очаквани и неочаквани ефекти за общинската територия.

Последващата оценка е предприето действие за анализ на провеждането и резултатите от определен брой инициативи, които се осъществяват в повече или по-малко, формализирана методологична и институционална рамка с оглед на отчитането и/или подобряването на определени публични дейности, по-специално посредством сравняване на резултатите с поставените цели и с използваните средства.

Последващата оценка е част от триадата оценки – „предварителна – междинна – последваща“, като всяка от тези функции от предходната се стреми да подобри качеството на съответния стратегически документ, като и резултатността в постигане на целите му. Предварителната оценка е изготвена при разработването на плана през 2014 г. През 2018 г. е извършена Междинна оценка за изпълнението на ОПР на община Велики Преслав за периода 2014–2020 г. В настоящата последваща оценка обект на изследване, ще бъде изпълнението на Общинския план за развитие на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г., както по степен на постигане на заложените цели и приоритети, така и по оказано въздействие и устойчивост на резултатите, на база индикаторите за мониторинг.

Съгласно нормативните изисквания на ЗРР, настоящата Последваща оценка включва:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
2. оценка на общото въздействие;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Първите три елемента са свързани с анализ и оценка на различните аспекти от изпълнението на ОПР, докато финалният включва изводи и препоръки, относно стратегическото планиране за следващия програмен период.

Първият елемент е свързан с общ преглед на проектите и инициативите с принос към плана – реализирани или в процес на реализация в рамките на отчетния период. Систематизирани са различни проекти и инициативи и е определена тяхната принадлежност към приоритетните области. Първата преценка завършва с идентифициране на неизпълнени ключови проекти и мерки, които не са подплатени с конкретни реализации.

Вторият компонент оценява степента в изпълнението на целите и приоритетните области, като надгражда оценката на първоначалните резултати. Стойностите на систематизираните проекти и инициативи са обобщени в обща финансова оценка за изпълнението на ОПР. В този елемент са сравнени актуалните и целевите стойности на индикаторите от ОПР.

Преценката на ефективността и ефикасността на изпълнението се аргументира от съотношението между направените разходи и постигнатите ползи в рамките на целите и приоритетните области на ОПР. Този трети компонент синтезира информацията за проектите и индикаторите от предните части и добавя обзор на предприетите действия по изпълнението и наблюдението на ОПР – основна предпоставка за ефикасност и ефективност в управлението.

Четвъртият елемент отразява най-важните констатации относно идентифицираните проблемни области и ограничители на развитието на местно ниво, попречили на изпълнението на ОПР. Изводите са ориентирани спрямо трите основни теми в оценката: проекти и инициативи; индикатори; действия по изпълнението и наблюдението на плана.

Конкретните препоръки са базирани на изводите и са насочени към процеса на планиране на следващия програмен период 2021-2027 г.

Съизмеримостта на постигнатите резултати с първоначално формулираните цели води до търсене на обяснение за отклоненията, т.е. до изследване на причините за идентифицирани дефицити и извличане на поуки, които да бъдат полезни за следващия програмен период.

Последващата оценка има за цел да установи как са използвани обществените ресурси, каква е ефикасността на извършените интервенции, в каква степен са потвърдени предвидените

резултати и постигнати заложените цели. Тя проучва факторите за регистрирания успех или неуспех на намеренията за промяна, прави обобщени изводи за устойчивостта на резултатите и осигурената продължителност на въздействията. В идеалния случай тази оценка следва да се изготви по време на следващото програмиране, т.е. препоръките от отчетените грешки и слабости да намерят отражение в новия ОПР или в неговите актуализации. Последващата оценка е част от различните механизми за контрол на публичните действия.

Целта на настоящата последваща оценка е да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от прилагането на Общинския план за развитие на община Велики Преслав през периода 2014-2020 г., да направи препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие и за подобряване на управлението и координацията през новия програмен период 2021-2027 г.

За постигането на тази цел са изпълнени следните задачи:

- Изследване на резултатите от изпълнението и общото въздействие на ОПР върху социално-икономическото развитие на общината;
- Актуален преглед за изпълнение на заложените цели и приоритети в плана;
- Изводи и препоръки за подобряване на политиката за регионално и местно развитие през новия програмен период.

Основните критерии, които са използвани при изготвяне на последващата оценка на ОПР са: приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

В изготвянето и обсъждането на проекта на настоящия Доклад за последваща оценка на изпълнението на Общинския план за развитие на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. участваха представители на Общинската администрация и различни заинтересовани страни.

I. МЕТОДОЛОГИЯ

Последващата оценка на изпълнението на Общинския план за развитие на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. се фокусира върху аналитичния обзор и сравнителния анализ на резултатите и въздействието от прилагането на ОПР при отчитане на настъпилите социално-икономически и политически промени на местно, регионално и национално ниво, в светлината на промените в регионалната политика на ЕС и регистрираните резултати от прилагането на оперативните програми за България.

Предмет на настоящата разработка е многостранното развитие на община Велики Преслав, свързано с изпълнението на проекти и инициативи с принос към стратегията и програмата за реализация на ОПР. Докато общинският план анализира и оценява състоянието и

тенденциите на развитие в общината, междинната оценка обхваща социално-икономическото развитие от гледна точка на изпълнението на ОПР, то последващата оценка анализира и оценява пълния обхват на изпълнение на ОПР до 2020 г. с натрупване от междинната оценка и извежда констатации за следващия програмен период 2021-2027 г. Оценката разглежда инвестициите по определените в плана приоритети, като направените анализи акцентират върху проектните дейности и не разглеждат резултатите от изпълнението на основните и регулярни дейности на общинската администрация. За целите на оценката е разработена методика, която определя методите и съответните източници на информация, както и критериите за оценка на изпълнението на ОПР.

Избраната методика е насочена към постигане на обективност на оценката относно изпълнението на ОПР, стратегията и мерките за координация на документа. Последващата оценка преминава през следните основни етапи: проучване, анализ и оценка, съгласуване и приключване.

Методиката за осъществяване на последващата оценка се основава на структуриран и систематичен процес на събиране, анализиране и представяне на информацията и може да бъде обобщена по следния начин:

1. Избор на логика на интервенцията. Избраната методика за оценка насочва вниманието върху изпълнението и подобряването на качеството на планирането. Фокусът върху изпълнението се постига чрез оценка на ефикасността и ефективността, докато фокусът върху подобряването на качеството и съотносимостта на планирането се постига чрез:

- актуален преглед на изпълнението на ОПР;
- изследване на промените в контекста на плана за развитие;
- извършване на необходимите промени, за да се оптимизира въздействието на ОПР.

2. Разработване на оценителна методика. Методическият инструментариум на последващата оценка включва използването на определени критерии за оценка, които характеризират потенциала за реализация и качеството на резултатите при изпълнението на Общинския план за развитие на община Велики Преслав 2014–2020 г.:

- Стратегическо съответствие и хармонизация с целите и приоритетите на политиката за регионално и местно развитие за текущия планов и програмен период;
- Нормативно съответствие с принципите, правилата и стандартите за планиране на регионалното развитие, залегнали в националното законодателство за регионалното развитие;
- Отразяване и влияние върху състоянието и промените в социално-икономическия профил на общината за наблюдавания период след 2014 г.;
- Постигнати резултати, въздействие и изпълнение на целите и приоритетите на ОПР;

- Ефективно и ефикасно използване на ресурсите за развитие на територията на общината;
- Политическа и социална ангажираност, административен и институционален капацитет за прилагане на политиката за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие;
- Устойчивост на постигнатите желани ефекти – ще продължат ли те да съществуват и отвъд времевия хоризонт на ОПР.

Количествените индикатори за наблюдение на ОПР, определени в самия план за развитие, не осигуряват достатъчна база за изготвяне на обективна последваща оценка.

В резултат, екипът предварително разработи критерии за оценка, които да допълват количествените параметри. Основната им цел е да определят качеството и степента на изпълнение на целите и приоритетите, да допринесат за поставянето на обективна оценка на развитието на общината и сравнение на постигнатите резултати и ефективно планиране на следващите действия.

3. Набиране на данни – първични и вторични. Методите за набиране на информация за изпълнение на последващата оценка са:

- Консултации с представители на община Велики Преслав;
- Работа с документи и статистическа информация – подбор, съпоставяне, анализ, оценка и екстраполация, синтез.

На този етап беше създадена организация за събиране на статистическа информация и проучване на основните планови и стратегически документи - Общински план за развитие (ОПР) на община Велики Преслав 2014-2020 г., Междинна оценка на изпълнението на Общински план за развитие (ОПР) на община Велики Преслав 2014-2020 г., Областната стратегия за развитие на област Шумен 2014-2020 г., Регионален план за развитие на Североизточен район и др.

При изготвянето на доклада е обработена и анализирана статистическа информация, публикувана официално от Националния статистически институт и Агенция по заетостта. Проследени са конкретните приноси на отделните оперативни програми за изпълнение на всеки от приоритетите на ОПР, като е направена количествена експертна оценка (в %) и са използвани данни от Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на Европейския съюз - ИСУН. Анализиран е напредъкът по всички приоритети на ОПР, като избраният подход на качествено оценяване позволява да бъдат направени изводи и заключения в сравнителен план за степента на изпълнение на приоритетите на ОПР.

Събрана е базова информация и статистически данни за нуждите на анализа и оценката от Общинска администрация - Велики Преслав. За целите на проучването бяха използвани

справки, въпросници и събирана информация в Интернет. Проведени са консултации със служители на Община Велики Преслав и заинтересовани страни.

4. Обработка и анализ на събраната информация. Използваните методи за анализ на събраната информация са: сравнителен анализ; причинно-следствен анализ; аналогия; екстраполация; критериална оценка; експертна оценка; синтез; индукция; дедукция; селекция.

5. Приложение на оценителната методика – Този етап включва обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Последващата оценка обхваща времеви период 2014 - 2020 г., като анализите, констатациите и експертните преценки ще се отнасят до тенденции или ключови и характерни за периода факти и данни, без да се достига до детайли по години или по отделни компоненти на икономическите, социалните и екологичните сектори.

Последващата оценка включва анализ и оценка и на изпълнението на целите и приоритетите, релевантността на ОПР и капацитета за координация на отговорните за неговото прилагане органи. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за разработването и подобряване на работата по изпълнение на плановия документ за новия програмен период.

6. Формулиране на изводи и препоръки.

За изготвяне на последващата оценка са използвани следните методи:

- Наблюдение – пряк метод за събиране на данни и информация;
- Проучване - проучване на документи, информация и данни от различни източници;
- Описание – описват се факти, данни, резултати, констатации, препоръки и изводи;
- Анализ и синтез – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на изпълнение на ОПР;
- Оценка – оценява се степента на изпълнение, степента на постигане на заложените цели, ефективност и ефикасност на използваните ресурси и други;
- Сравнение – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база на сравнението се правят изводи и препоръки;
- Работа в екип – съгласуваност, разпределение на задачите и пълен синхрон в действията на екипа за изготвяне на последващата оценка за изпълнение на ОПР;
- Индексен метод - изравняване равнището на даден показател, заложен в ОПР към неговото равнище в минал период или време, прието за база;
- Графичен метод – за изобразяване на данни, факти, тенденции чрез геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината.

Изводите и препоръките по отношение на изпълнението на ОПР за изминалия програмен период и насоките за следващия са базирани на:

- Експертност при разработването на последващата оценка;

- Актуална, достоверна и пълна количествена и качествена информация;
- Адекватни методи и за анализ;
- Обективна система от критерии за оценка;
- Ясно очертани и описани тенденции за развитие на общината;
- Обективни критерии за оценка на изпълнението, на стратегията и на координацията.
- Фактологически и методически обосновани оценки и препоръки за разработване на плановия документ на общината за следващия програмен период.

Прилагането на описаната методология за оценка дава основание да бъдат посочени няколко съществени извода:

- ОПР на община Велики Преслав следва да бъде съобразен в контекста на новите стратегически насоки на ЕС в областта на регионалната политика за периода 2021-2027 г.;
- Новата европейска стратегия на ЕС „Европа–2020” трябва да бъде отчетена при разработването на ОПР с оглед осигуряване на по-висока степен на кохезия на плановия документ с перспективната европейска политика.
- Необходимо е структурата и съдържанието на плана да бъдат оптимизирани и актуализирани в съответствие с конкретните операции и схеми по оперативните програми за България, съфинансирани от фондовете на ЕС.
- Преглед на индикаторите за мониторинг и оценка на изпълнението на ОПР и тяхното допълване и прецизиране. Препоръчително е индикаторите за оценка да имат количествена характеристика и да се определят формите за тяхното предварително събиране, с цел обезпечаване с данни на оценката и планиране на последващи действия.
- Усъвършенстване на организацията и подобряване на комуникацията както между ангажираните с изпълнението и наблюдението на ОПР длъжностни лица, така и повишаване на прозрачността и информираността на обществото за изпълнението на ОПР. Възможните решения тук са създаване на предпоставки за ранна диагностика на несъответствия и съществени пропуски в процеса по изпълнение на планираното планово развитие.
- Повишаване на съществуващия административен капацитет в областта на изготвянето, изпълнението, отчитането, наблюдението и вътрешната оценка на стратегически и планови документи, както и тяхното актуализиране в съответствие с динамично променящата се заобикаляща среда.

Източници на информация - ОПР се реализира главно чрез ефективната реализация на проекти и програми за местно развитие в рамките на общината, изпълнявани от публични и частни организации. Важно е да бъдат отчитани постигнатите резултати по проекти, получили безвъзмездно финансиране по ОП, както и такива с междурегионален характер.

Информационното осигуряване на последващата оценка се базира на следните по-важни източници:

- Официални страници на УО на оперативните програми;
- Регионална статистика на Евростат;
- Данни, анализи и публикации на НСИ и АЗ;
- ИСУН - Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България;
- Официалната страница на Европейския съюз;
- Официални справки от Община Велики Преслав.

За събиране на информация бяха разработени въпросници, които бяха предоставени за попълване на Общинска администрация – Велики Преслав, структурите на гражданското общество и представители на бизнеса на територията на общината. Проведени бяха и срещи-консултации с представители на администрацията и заинтересовани лица.

Изследвани и анализирани документи в процеса на изготвяне на последващата оценка:

- ОПР на община Велики Преслав за периода 2014 – 2020 г.;
- ОСР на област Шумен за периода 2014 – 2020 г.;
- Междинна оценка от 2018 г. за изпълнение на ОПР на община Велики Преслав;
- Годишни отчетни доклади за изпълнение на ОПР на община Велики Преслав;
- Регионален план за развитие на Североизточен район 2014-2020 г.;
- Официални справки и доклади за изпълнени проекти на територията на общината;
- Бюджети на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г.;
- Планове и отчети за разходите по Капиталовите програми на Община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. и др.

Настоящата Последваща оценка е изготвена с натрупване на всички проекти, обекти и дейности, реализирани на територията на община Велики Преслав от 2014 г. до 2020 г. и включва и резултатите от Междинната оценка, извършена през 2018 г. По този начин констатациите на настоящия Доклад са неразделна част от общата оценка на общинското управление и реализация на Общинския план за развитие между 2014 и 2020 г. Констатациите на Последващата оценка са основа за стратегическото планиране и подобряване на местното и регионално развитие през програмен период – 2021-2027 г.

II. Оценка на общото въздействие на плана върху развитието на общината

1. Сравнителна характеристика

Като цяло, идеята на Последващата оценка за изпълнението на Плана за развитие е да обобщи с изводи, какви са постиженията, на основата на придобитите ползи (резултати) от предприетите действия и получените ефекти (въздействия) от реализираните цели, довели до промяна в средата и условията на живот на местната общност.

При анализиране и проследяване на условията за изпълнение на ОПР в настоящия доклад са отчетени настъпилите промени в условията на живот, оказващи въздействие върху социално-икономическото развитие на община Велики Преслав, като е направено сравнение на стойностите на ключови показатели през 2014 г. и през 2020 г.

Община Велики Преслав е една от 10-те в област Шумен. Тя е на седмо място по територия (заедно с община Каспичан) и на четвърто място по население в областта.

Таблица 1: Сравнителна характеристика на община Велики Преслав и останалите общини в област Шумен

Район, област, община	Територия кв. км.	Население брой 31.12.2020 г.	Гъстота на населението за 2020 г. (души на кв. км.)	Населени места (брой)	Градове (брой)	Села (брой)
Република България	110372	6916548	62.67	5256	257	4999
Североизточен район	14645	922230	62.97	719	30	689
Област Шумен	3393	171781	50.63	151	8	143
Велики Преслав	275	12148	44.17	12	1	11
Венец	209	7145	34.19	13	-	13
Върбица	458	10412	22.73	16	1	15
Каолиново	294	12888	43.84	16	1	15
Каспичан	275	7478	27.19	9	2	7
Никола Козлево	265	6310	23.81	11	-	11
Нови Пазар	318	15799	49.68	16	1	15
Смядово	355	6109	17.21	10	1	9
Хитрино	288	7105	24.67	21	-	21
Шумен	657	86387	131.49	27	1	26

Източник: Национален статистически институт

Във Велики Преслав през 2020 г. живеят 12148 души или 7% от населението на област Шумен и 1,32% от населението на СИР. (Таблица 1)

Средната гъстота на населението в община Велики Преслав (44,17 души на кв. км. за 2020 г.) е по-малка от средните стойности за област Шумен (50,637), както и от средната гъстота за страната (62,67) и за СИР (62,97 души на кв. км.). По брой населени места (12), община Велики Преслав се нарежда на седмо място в областта. Броят на населените места в общината се запазва непроменен в рамките на програмния период 2014-2020 г. и селищната

мрежа като цяло е устойчива. За периода 2014-2020 г. община Велики Преслав запазва позициите си в регионален план по отношение на териториалния обхват, но преминава от трето на четвърто място по население сред общините в област Шумен.

Според Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.), община Велики Преслав попада в групата от 4-то йерархично ниво. Центровете на тези общини са разположени равномерно в територията и играят важна роля за обслужване на населението в собствените им общини и в съседни малки общини в селските райони.¹

Към 2020 г. община Велики Преслав е с близка степен на урбанизация спрямо тенденциите в областта, но по-ниска от показателите за Североизточен район и в страната. Относителният дял на градското население в общината е 57%, което показва балансирано разпределение на населението в града и селата. За сравнение равнището на урбанизация в област Шумен за 2020 г. е 59,89%, в Североизточен район – 72,69%, а за страната – 72,91%.

Урбанистичната структура на общината се състои от 12 населени места – административния център град Велики Преслав и 11 села: Драгоево, Златар, Имренчево, Кочово, Миланово, Мокреш, Мостич, Суха река, Троица, Осмар и Хан Крум.

Селищната мрежа е добре изградена и сравнително балансирана. На север от гр. Велики Преслав са разположени селата Миланово, Хан Крум, Троица, Осмар, Кочово, Мостич, Имренчево. На юг се намират селата Мокреш, Драгоево, Суха река и Златар.

Съгласно §1 от Допълнителните разпоредби на Наредба №7/22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, общината включва следните категории населени места: 1 много малък град – Велики Преслав (до 10 хил. жители), 1 средно село с население от 1000 до 2000 д. – Златар, 7 малки села от 250 до 1000 жители (Драгоево, Имренчево, Кочово, Миланово, Мокреш, Мостич, Троица) и 3 много малки села с до 250 жители (Осмар, Суха река и Хан Крум). Селищната система на общината е устойчива. Няма застрашени от обезлюдяване села с население под 20 души към 2020 г.

2. Демографска характеристика

Демографският фактор, броят и структурите на населението са ключов показател за оценка на социалното въздействие на изпълнението на ОПР върху целевата територия. Демографските ресурси с техните образователни и квалификационни характеристики са един от решаващите фактори за местното развитие и растеж. Динамиката показва трайна тенденция на

¹ Йерархията на центровете е осъществена чрез оценка на тяхното значение и роля по редица критерии и показатели за динамика на населението и степента на развитие на техните обслужващи административни, икономически, транспортни функции и др.

намаляване на населението на община Велики Преслав (с 6% или със 720 души през 2020 г. спрямо 2014 г.). През 2020 г. статистиката отчита ръст на населението с около 1% или със 101 души спрямо 2019 г.

Таблица 2: Население в община Велики Преслав 2014 – 2020 г.

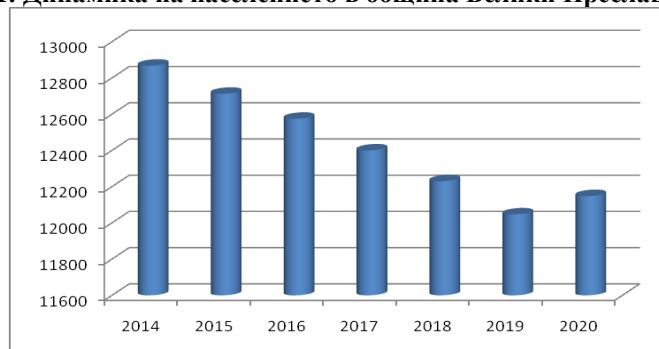
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Всичко	12868	12713	12575	12400	12230	12047	12148
Мъже	6329	6244	6186	6096	6018	5910	5969
Жени	6539	6469	6389	6304	6212	6137	6179
В градовете	7460	7345	7275	7178	7103	6981	6916
В селата	5408	5368	5300	5222	5127	5066	5232

Източник: Национален статистически институт

През 2020 г. в община Велики Преслав живеят 12148 души, 49% от които мъже и 51% жени. Градското население (на гр. Велики Преслав) е 57%, а в селата живеят 43% от жителите на общината. Развитието на селищната мрежа в общината е довело до концентрация на населението и съсредоточаване на основните административни, промишлени, търговски, обслужващи и културни дейности в гр. Велики Преслав. Като вторични опорни пунктове действат селата – Златар, Драгоево, Троица и Осмар (утвърждаващ се туристически подцентър).

Съотношението в половата структура на населението се запазва през анализирания 7 години, но живеещите в града са с 1% по-малко през 2020 г. спрямо началото на програмния период, докато жителите на селата се увеличават с 1%.

Графика 1: Динамика на населението в община Велики Преслав 2014-2020 г.

Община Велики Преслав не е засегната от процесите на силна урбанизация, характерни за повечето райони на страната. Въпреки, че населението не е равномерно разпределено по общинската територия, то е сравнително балансирано между града и селата и тази тенденция се запазва през целия отчетен период.

Таблица 3: Население в община Велики Преслав по населени места 2014 и 2020 г.

	2014			2020		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Велики Преслав	12868	6329	6539	12148	5969	6179
гр. Велики Преслав	7460	3653	3807	6916	3342	3574
с. Драгоево	796	390	406	767	384	383

с. Златар	982	488	494	921	463	458
с. Имренчево	329	156	173	323	156	167
с. Кочово	642	323	319	632	325	307
с. Миланово	623	310	313	613	304	309
с. Мокреш	310	157	153	278	141	137
с. Мостич	280	137	143	256	129	127
с. Осмар	287	133	154	298	142	156
с. Суха река	85	44	41	88	49	39
с. Троица	722	362	360	725	361	364
с. Хан Крум	352	176	176	331	173	158

Източник: Национален статистически институт

Данните в Таблица 3 показват, че демографската криза обхваща град Велики Преслав, където населението намалява със 7% за периода 2014-2020 г. или средно с по 78 души на година. Тенденция на леко увеличаване на населението има в селата: Осмар, Суха река и Троица. Всички останали села в общината са с намаляващо население. Най-малко жители към 2020 г. има село Суха река – 88 души. Най-голямото село в общината по брой население през 2020 г. е Златар – 921 души, следвано от Драгоево – 767 и Троица - 725 души.

По данни на ГД ГРАО (www.grao.bg), населението на община Велики Преслав по постоянен и настоящ адрес през 2020 г. спрямо 2014 г. също бележи тенденция на намаление с 3% или съответно с 507 души по постоянен и с 374 души по настоящ адрес.

Таблица 4: Население по постоянен и настоящ адрес в община Велики Преслав към 31.12.2014 и 2020 г.

Постоянен адрес		Настоящ адрес	
2014 г.	2020 г.	2014 г.	2020 г.
15737	15230	14853	14479

Източник: Национална база данни „Население” - <http://www.grao.bg>

Графика 2: Сравнителна характеристика на населението по постоянен и настоящ адрес 2014-2020 г.

Населението на община Велики Преслав застарява, но процентното съотношение на лицата под, в и над трудоспособна възраст се запазва относително постоянно от 2014 г. до 2020 г. През 2020 г. под трудоспособна възраст е едва 13% от населението на община Велики Преслав. Възрастните над трудоспособна възраст са 3511 души или 29%. Около 58% е делът на хората в трудоспособна възраст на 15 и повече години.

Таблица 5: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2014 - 2020 г.

	2014			2020		
	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
Общо	12868	6329	6539	12148	5969	6179
Под трудоспособна ²	1890	1008	882	1572	823	749
В трудоспособна ³	7410	3978	3432	7065	3824	3241
Над трудоспособна ⁴	3568	1343	2225	3511	1322	2189

Източник: Национален статистически институт

В общината се наблюдава задълбочаваща се демографска криза. Илюстрация на процеса на демографско остаряване може да се види в намаляването на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на дела на населението на 60 и повече години. Към 2020 г. децата и младежите до 19 г. са около 17% от жителите на общината, а възрастните над 60 годишна възраст имат значителен относителен дял – 33%.

Когато възрастовата структура е деформирана не може да се осигури както възпроизводството на населението, така и възпроизводството на трудовия потенциал. За влошаването на възрастовата структура у нас съществено допринесоха мащабните емиграционни процеси предимно сред младите възрастови групи. Емигрирането на цели млади семейства (заедно с децата) обуславя ускоряването на процеса на застаряване, което поставя натиск върху публичните разходи за пенсии, здравеопазване и социални грижи през целия програмен период 2014-2020 г. и налага разширяване обхвата на социалните и здравно-социални услуги през периода 2021-2027 г.

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Таблица 6: Естествен прираст на населението на община Велики Преслав 2014-2020 г.

Година	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2014	121	57	64	249	130	119	-128	-73	-55
2015	95	48	47	263	143	120	-168	-95	-73
2016	94	43	51	199	101	98	-105	-58	-47
2017	76	42	34	222	108	114	-146	-66	-80
2018	90	43	47	234	122	112	-144	-79	-65
2019	85	43	42	226	127	99	-141	-84	-57
2020	82	45	37	239	128	111	-157	-83	-74

Източник: Национален статистически институт

Естественият прираст на населението е отрицателен, средно по минус 141 души на година, като през 2015 г. достига минус 168, а през 2020 г. е минус 157. Средногодишният брой на живородените деца в община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. е 92. Средната

² Под трудоспособна възраст - до 15 навършени години.

³ В трудоспособна възраст - жени от 16 до 60 години и 8 месеца и мъже от 16 до 63 години и 8 месеца.

⁴ Над трудоспособна възраст - тези граници са до навършването на 60 години и 8 месеца за жените и 63 години и 8 месеца за мъжете.

смъртност за изследваните 7 години е 233 човека годишно. Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст и задълбочаващата се демографска криза.

Таблица 7: Заселени, изселени и механичен прираст в община Велики Преслав 2014-2020 г.

Година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2014	169	75	94	233	101	132	-64	-26	-38
2015	274	124	150	261	114	147	13	10	3
2016	204	97	107	237	97	140	-33	0	-33
2017	235	95	140	264	119	145	-29	-24	-5
2018	215	98	117	241	97	144	-26	1	-27
2019	247	115	132	289	139	150	-42	-24	-18
2020	549	271	278	291	129	162	258	142	116

Източник: Национален статистически институт

Механичният прираст на населението през повечето години е отрицателен, с изключение на 2015 г., когато е +13 души и 2020 г., когато достига плюс 258 души. Средногодишно населението на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. се е увеличило от положителна миграция с около 77 човека, което оказва положително влияние върху демографските процеси.

Общо в резултат на естествен и механичен прираст населението в общината през периода 2014-2020 г. е намаляло с 912 души.

Като цяло, текущата демографска картина показва, че изпълнението на Общинския план за развитие на община Велики Преслав през периода 2014-2020 г. (ОПР) не е успяло да повлияе положително върху негативните тенденции на намаляване на населението. Перспективите за демографското развитие на общината в средносрочен и дългосрочен план показват, че при равни други условия (при непроменени политики) тези фактори ще компрометират възможността на икономическата система да генерира висок и устойчив растеж и ще понижава ефективността на икономическата политика, насочена към осигуряването на (предпоставки за) такъв растеж. Политиката за преодоляване на демографската криза в района през новия програмен период 2021-2027 г. трябва да е насочена към подобряване на инвестиционната среда, защото инвестициите са тези, които създават работни места и доходи, като по този начин привличат и задържат млади хора за живот и работа в общината.

3. Заетост и безработица

Важен показател, който характеризира влиянието на ОПР върху социално-икономическите процеси в целевата територия е равнището на заетост и безработица.

Равнището на безработица в община Велики Преслав през 2020 г. се увеличава с 1,3% в сравнение с най-ниското ниво за последните години през 2019 г. - 7,3%, стойност по-ниска от средните нива на безработица за област Шумен (9,7%), но по-висока от тези за страната (5,9%).

През 2020 г. в резултат от негативните последици нанесени от пандемията от COVID-19, броят на безработните лица се увеличава с 89 лица, а равнището на безработица става 9%.

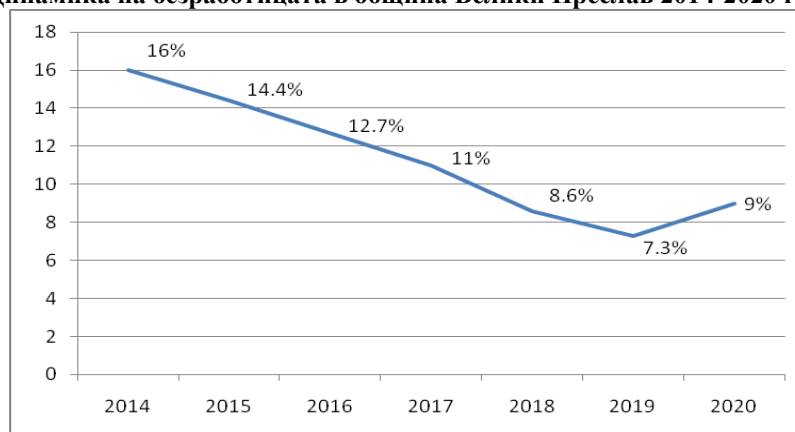
Таблица 8: Средногодишен брой на безработните лица и равнище на безработица в община Велики Преслав за периода 2014 - 2020 г.

Показател	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Брой регистрирани лица	-	738	654	566	445	375	464
Равнище на безработица (%)	16,0	14,4	12,7	11,0	8,6	7,3	9,0

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Велики Преслав

Въпреки това към 31.12.2020 г. броят на регистрираните в ДБТ безработни лица е по-нисък спрямо 2015 г. с около 40%, а спрямо предходната 2019 г. се увеличава с около 24%. Броят на продължително безработните лица е 87 и намалява с 5 в сравнение с 2019 г.

Графика 3: Динамика на безработицата в община Велики Преслав 2014-2020 г. (%)

Намаляването на безработицата за последните 5 години и запазването и в сравнителни ниски нива през 2020 г. е положителна промяна в социално-демографските условия и оказва благоприятно въздействие върху индикаторите за постигане целите на ОПР. Независимо от тези тенденции пазарът на труда в община Велики Преслав се нуждае от стимулиране и допълнителни насърчителни мерки.

През 2020 г. в общината са разкрити 523 нови работни места. Общо за изследвания период броят на новите работни места е 2805, което влияе положително върху местното икономическо развитие и е допринесло за решаване на проблема с безработицата.

За насърчаване на заетостта са проведени общо 18 активни мерки на пазара на труда, включително за групи в неравностойно положение. През 2020 г. в Дирекция „Бюро по труда“ се работи по 17 програми за насърчаване на заетостта, включително за младежи до 29 годишна възраст. През отчетната 2020 г. е проведена една регионална програма за заетост, в която са включени 8 участници, а по програми за заетост към Агенция по заетостта са обхванати 78 или 17% от регистрираните безработни лица.

Допълнителен принос за намаляване на безработицата има създаването на общинско предприятие „Велики Преслав“, осигуряващо трудова заетост и изпълняващо следните услуги: домашен социален патронаж, озеленяване, поддръжка на уличното осветление, поддръжка на зелените площи на територията на цялата община, поддръжка на спортните обекти, общински пазар, чистотата на уличната мрежа и др.

Причините за ниските коефициенти на икономическа активност и заетост в общината освен демографската криза са слабата инвестиционна активност, липсата на работни места и най-вече несъответствието между професионалната квалификация на свободната работна сила и пазара на труда. Наблюдава се дефицит на квалифицирана работна ръка и на регионално ниво (в райони намиращи се далеч от индустриални и административни центрове, планински райони) и на подотраслово ниво (за някои професионални тенденции и професии). Несъответствието между предлаганите и търсените квалификации е очевидно предимно в следните групи: незавършилите училище, млади хора, завършващи средно образование и тези без или с много ниско ниво на професионална квалификация. Това несъответствие се наблюдава също така в групите от хора с образование и професионални квалификации, но без стаж, както и в групата на продължително безработните. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени, информационни и комуникационни технологии. В същото време младите квалифицирани кадри предпочитат да напуснат родните места и да работят в големи градове у нас или в чужбина. Пазарът на труда изпитва остър недостиг на квалифицирани кадри, а безработицата сред лицата без образование и квалификация остава висока.

Като цяло изпълнението на Общинския план за развитие и прилагането на активни мерки на пазара на труда, включени и в Програмата за реализация на ОПР са повлияли положително върху пазара на труда в община Велики Преслав. Неблагоприятните демографски тенденции и някои структурни проблеми остават основни пречки пред нормалното функциониране на пазара на труда. Населението продължава да намалява и застарява. Делът на дълготрайно безработните остава сравнително висок. В същото време нараства недостигът на квалифициран труд, което отправя допълнително предизвикателство пред активните мерки на пазара на труда.

4. Икономическо развитие

Икономическото развитие на община Велики Преслав през програмен период 2014-2020 г. години се характеризира с различна динамика. Основна черта на икономиката в общината остава подчертаният ѝ индустриален характер. Структуроопределящи отрасли са: промишленост, селско стопанство, туризъм и търговия, като водещо значение продължават да

заемат индустрията и селското стопанство, но значително нараства относителният дял на приходите в туризма.

Индустриалният сектор е представен от различни отрасли на преработващата промишленост. Добивната промишленост е слабо развита – застъпен е предимно добивът на инертни материали (кариера „Драгоево” за скални материали и кариера „Троица” за варовик) и дърводобивът (добив на широколистен и иглолистен дървен материал, както и дърва за огрев).

Индустриалният сектор (с изключение на някои отрасли) не се характеризира с динамично развитие. Третичният сектор (секторът на услугите) е с параметри, подчертаващи степента на развитост на обслужващите функции на община Велики Преслав.

Секторната структура на социално-икономическия комплекс на община Велики Преслав се анализира и оценява чрез прилагане на секторно-отрасловия подход. В първичния сектор се включват селското и горското стопанство (вкл. Лов и риболов). Вторичният сектор включва индустриалните отрасли (добивна и преработваща промишленост), а в третичния- всички обслужващи отрасли. Първичният сектор е по-популярен като аграрен, вторичният- като индустриален, а третичният е познат като сектор на услугите.

Аграрният сектор е с по-слабо участие в икономическото развитие от останалите два сектора на общинския социално-икономически комплекс. Независимо от добрите почвени и агроклиматични условия, изградената мелиоративна инфраструктура, научното обслужване и производствения опит на населението, селското стопанство все още изпитва неблагоприятните последици от аграрната реформа и от влошената пазарна среда. Потенциалът на общината в развитието на селското стопанство е частично използван.

Таблица 9: Брой нефинансови предприятия по основни икономически дейности 2018-2019 г.

Отраслови сектори	2018	2019
Общо	392	410
Селско, горско и рибно стопанство	74	70
Преработваща промишленост	44	48
Строителство	13	14
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	142	142
Транспорт, складиране и пощи	14	14
Хотелиерство и ресторантьорство	35	44
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	4	5
Операции с недвижими имоти	11	12
Професионални дейности и научни изследвания	9	14
Административни и спомагателни дейности	16	14
Хуманно здравеопазване и социална работа	11	11
Други дейности	13	15

Източник: Национален статистически институт

Броят на нефинансовите предприятия в община Велики Преслав се увеличава с 18 през 2019 г. спрямо 2018 г. В сектор „Търговия” работят най-голяма част от предприятията – 142, което представлява 35% от общия брой предприятия в община Велики Преслав през 2019 г. Второ място заема сектор „Селско, горско и рибно стопанство” съответно със 70 предприятия и 17%, а в третия сектор „Преработваща промишленост” работят около 12% от фирмите. Бързо нараства броят на фирмите занимаващи се с хотелиерство и ресторантьорство като от 35 към 2018 г. се увеличава на 44 през 2019 г. или 11% от фирмите във Велики Преслав.

Таблица 10: Сравнителен анализ на основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия 2014-2019 г.⁵

Година	Брой предприятия	Произведена продукция	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба	Заети лица	Наети лица
	Брой								
2014	399	75401	110402	98495	107687	4754	2343	2017	1648
2018	392	99664	133986	120562	134039	7222	7989	1853	1513
2019	410	105311	138947	120173	126329	13709	1998	1868	1505

Източник: Национален статистически институт

Икономическата криза и неблагоприятната бизнес среда у нас не се отразяват съществено на развитието на предприятията в община Велики Преслав.

През 2019 г. икономическото развитие на община Велики Преслав бележи известен ръст спрямо началото на програмния период през 2014 г. и спрямо предходната 2018 г. Структуроопределящи отрасли за местната икономика са промишленост, търговия и услуги, селско стопанство и туризъм /хотелиерство и ресторантьорство/.

Броят на предприятията в общината се увеличава към 2019 г. с 11 спрямо 2014 г. и с 18 спрямо 2018 г. В същото време основните икономически показатели на местните фирми се подобряват. Произведената продукция нараства до 105 311 хил. лева, приходите от дейността са 138 947 хил. лева, нетните приходи от продажби – 120 173 хил. лева. Печалбите достигат 13 709 хил. лева, което е почти двукратно нарастване спрямо 2018 г. Броят на заетите лица се увеличава минимално с 15, а на наетите намаляват с 8 души и към 2018 г. са съответно – 1868 заети и 1505 наети лица.

Около 68% от произведената продукция в общината и 59% от нетните приходи от продажби са реализирани в сектора на преработващата промишленост.

⁵ На етапа на изготвяне на настоящия Доклад за последваща оценка НСИ все още не е публикувал данни за икономиката на общината през 2020 г. По тази причина не може да бъде отчетено и влиянието на пандемията от коронавирус върху местния бизнес.

От общо 410 предприятия в община Велики Преслав 373 броя или 91% са микропредприятия с персонал до 9 заети лица, 28 броя са малки предприятия с персонал от 10 до 49 служители и 9 са средни предприятия с персонал от 50 до 249 служители. Към 2020 г. в общината няма големи предприятия с персонал над 250 лица.

Средната годишна работна заплата в общината се увеличава от 7600 лева през 2016 г. на 10069 лева през 2019 г., но остава със стойности значително под средните за област Шумен (12 124 лева) и за страната (15 209 лева).

Реализираните преки чуждестранни инвестиции в община Велики Преслав за 2019 г. възлизат на 772 900 евро, а общо за периода 2016-2019 г. са 2 659 200 евро.

Важен фактор за развитие на местната икономика е близостта до два големи административни и индустриални центъра – град Шумен и град Търговище, което осигурява пазар за реализация на местната продукция и достъп до летище и пристанище за износ в град Варна. Икономическите дейности в общината са концентрирани предимно в гр. Велики Преслав, който се явява и зона на локална икономическа гравитация. Предприятия работят и в селата Драгоево, Осмар и Хан Крум.

Състоянието на местната икономика се определя и влияе от много на брой и различни по естество фактори, които биват както вътрешни, така и външни. В тази връзка е важно да се определи икономическото състояние на заобикалящите общината територии, което детерминира средата за нейното развитие, позицията на общината спрямо съседните ѝ общини, наличните ѝ сравнителни предимства и потенциали за растеж, както и основните ограничители за икономическия подем.

Селското стопанство е сред основните отрасли на местната икономика в община Велики Преслав. Секторът се развива динамично през целия програмен период от 2014 до 2020 г. Селскостопанският фонд заема 171 002 дка и представлява 62% от общата площ.

Обработваемата земеделска земя през 2019 г. се увеличава с 8 753 дка спрямо 2018 г. и е 162 740 дка. След това намалява с 69 381 дка и за 2020 г. е 93 359 дка. В същото време броят на регистрираните земеделски стопани също намалява до 166 през 2020 г.. За сравнение през 2017 г. са били 311, а от предходната 2019 г. броят им намалява с 31 или с 18%.

Таблица 11: Брой регистрирани земеделски стопани за периода 2015-2020 г.

2015	2016	2017	2018	2019	2020
211	229	311	201	197	166

Източник: Общинска служба по земеделие – Велики Преслав

Броят на съществуващите земеделски кооперации не се променя през отчетния период и към 2020 г. в община Велики Преслав функционират:

- Кооперация “Напредък” - гр. Велики Преслав;
- ППК “Капка” - с. Троица;
- ПК “Враненска долина” - с. Кочово;
- ЗКПУ “Орало” - с. Осмар.

Общината е с добре развито зърнопроизводство - през 2019 г. зърнените култури заемат 59%, а фуражните - 5% от обработваемата земя и напълно покриват зърнения и фуражния баланс по изхранването на населението и животните в общината. От техническите култури основно се отглеждат рапица и слънчоглед, които заемат 22% от посевната площ.

Приоритет в развитието на земеделието са трайните насаждения, които заемат 12% от обработваемата земя. Главна задача е възстановяването на старите и засаждането на нови лозови масиви, които са основният дял на трайните насаждения. На територията на общината са разположени най-големите лозови масиви в Шуменска област.

Значително са се увеличили и площите, засадени с дългогодишни култури - малини, касис, лавандула.

Таблица 12: Справка за засети площи и добиви по видове земеделски култури

Вид култура	2015		2016		2017		2018		2019	
	дка	тон	дка	тон	дка	тон	дка	тон	дка	тон
пшеница	30547	12297	29560	13154	37300	22380	35075	10556	19350	9900
ечемик	7674	2689	11670	5473	5500	2970	4035	1100	2460	984
зимна масл. рапица	3523	897	2300	1100	3476	1043	1098	155	2087	292
пролетен ечемик	972	233	0	0	183	66	202	65	0	0
фуражен грах	770	94	800	180	1395	419	456	46	690	145
силажна царевица	1450	2900	1924	3848	1803	4327	320	845	19	45
домати	60	100	50	60	50	50	45	34	350	305
фасул	30	2	25	3	0	0	60	6	2	0.2
овес	70	11	36	9	36	7	70	14	120	24
тютюн "бърлей"	7	1.4	5.5	1.1	5.5	2	0	0	0	0
тютюн "ориенталски"	4	0.5	2.8	0.4	5	1.7	10	1.5	10	1.15
пъпеш	4	2.5	0	0	0	0	0	0	0	0
дини	12	11	5	4	130	520	0	0	260	598
градински грах	457	130	593	181	12	4	0	0	0	0
картофи	70	120	50	105	30	15	0	0	4	1.6
маслодаен слънчоглед	20832	3746	22357	6617	22531	8210	25654	7696	8600	1978
царевица за зърно	15812	6909	11066	4900	9959	4500	15150	7575	6500	3900
ябълки	110	55	210	67	210	140	210	80	151	100
праскови	86	23	86	34	86	41	86	43	86	34
сливи	243	219	243	95	347	280	347	262	347	124
череш	286	128	286	94	290	151	290	82	348	100
круши	8	3	8	3	8	3	8	3	8	2
кайсии	24	1	24	1	24	9	24	0.9	24	6
ягоди	144	61	144	61	144	58	144	85	144	58
малини	1202	475	1257	503	1257	503	1257	465	1257	403

лавандула	1000	352	1073	376	1073	536	1073	376	1257	691
лозя-винени	2000	700	3250	1528	3250	2700	3250	2600	3250	2438
лозя-десертни	260	74	364	146	364	180	364	180	364	150
вишни	74	27	74	27	74	24	74	22	112	21

Източник: Общинска служба по земеделие – Велики Преслав

Основните отглеждани култури в община Велики Преслав към 2020 г. са пшеница, слънчоглед и царевица за зърно. С тях са засети най-много площи земеделска земя. Отглеждат се още ечемик и рапица, малини и лавандула. Общината е с традиции в лозарството, като преобладават винените сортове. Зеленчукопроизводството е слабо развито. През последните години се увеличават площите, засети с домати и грах. От овощните култури преобладават череша, сливи, ябълки и праскови. През 2020 г. в общината са създадени около 1000 дка нови кайсиеви насаждения - частна инвестиция.

Таблица 13: Справка за основни видове земеделски култури

Култури	Засети дка 2019/2020 г.	Ср. добив кг/дка 2019/2020 г.
Пшеница	32 770	437
Ечемик	6 890	553
Рапица	1 910	240
Царевица (зърно)	14 185	345
Масл.слънчоглед	30 550	172
Ябълки	123	730
Череша	310	420
Малини	643	249
Лавандула	1351	327
Лозя винени	1 699	494
Лозя десертни	142	501
Култура	Получена продукция тон	Средендобив кг/дка
Ябълки	90	730
Череша	130	420
Сливи	115	485
Кайсии	50	232
Ягоди	39	500
Малини	160	249
Вишни	13	311
Праскови	25	674
Орехи	550	425
Картофи	218	260
Домати	132	383
Пипер	50	1000
Краставици	52	150
Лозя винени	840	494
Лозя десертни	71	501

Източник: Общинска служба по земеделие – Велики Преслав

За периода са рекултивирани площи в размер на 27491 дка, с начин на трайно ползване от Депо за битови отпадъци /сметище/ на Друг вид земеделска земя. Комасираните площи в община Велики Преслав са 52,83%. Функциониращи поливни съоръжения има единствено в землището на с. Миланово.

Таблица 14: Справка за броя на животните в община Велики Преслав по видове 2015-2020 г.

Вид животни	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Брой животни					
Говеда - вс.	932	932	1640	1343	1156	1515
Овце - вс.	1781	1781	4166	2212	2867	3267
Кози - вс.	90	90	175	190	104	103
Свине - вс.	47	47	336	370	40	354
Пчелни семейства	1234	1234	3087	2 115	1646	2001
Птици - бройлери	32	32000	32000	44264	44264	44264

Източник: Общинска служба по земеделие – Велики Преслав

Животновъдството в общината се развива устойчиво през отчетния период. Броят на говедата, овцете и птиците се увеличава, но на свинете и пчелните семейства намаляват значително, като голямо значение има епидемията от африканска чума по свинете през 2019 г.

Съществен проблем за развитието на животновъдството остават строгите хигиенни и ветеринарномедицински изисквания към животновъдните обекти след присъединяването на страната ни към ЕС. Не на последно място сериозна пречка пред реализацията на местна животновъдна продукция се явяват и неизгодните, често прерастващи в нелоялни и монополни, взаимоотношения между продавачи, посредници и купувачи.

Тенденциите в развитието на селското стопанство следват тези в страната, които са свързани с намаляване на производството, ниска рентабилност и ниска конкурентоспособност на сектора. Намаляването на изкупните цени и заливането на пазара с вносни стоки правят сектора все по-малко привлекателен. Възможностите за финансиране, които предлагат европейските фондове са добър начин за подкрепа на сектора и неговото възстановяване, но липсва достатъчно активност от страна на местните производители за кандидатстване с проекти и инвестиране на средства в земеделие и животновъдство.

Горският фонд заема около 30,65% от територията на община Велики Преслав. Горите се стопанисват и управляват от ТП Държавно горско стопанство (ДГС) – Преслав към Регионална дирекция по горите – Шумен и Североизточно държавно предприятие. Една от основните дейности на ДГС е и развитие на ловното стопанство, включително съхраняване и увеличаване популацията на дивеча в района. Общата лесистост на площта на общината е 30.6%.

Таблица 15: Разпределение на общата горска площ на община Велики Преслав по видове собственост и по години 2015 – 2020 г.

№ по ред	Видове собственост	Площ на горските територии на община В. Преслав по видове собственост и по години, ха					
		2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
1	Държавни горски територии	8355	8355	8355	8355	8362	8362
2	Общински горски територии	373	373	373	373	424	424
3	Гори на частни физически лица	189	189	189	189	190	190
4	Гори на частни юридически лица	25	25	25	25	31	31
	Общо:	8942	8942	8942	8942	9007	9007

Източник: ТП ДГС - Преслав

Държавните горски територии заемат близо 93% от горския фонд на община Велики Преслав. Общинските гори са 424 ха или 5%. Останалите 2% или 221 ха гори са собственост на частни физически и юридически лица.

Таблица 16: Предвидено и осъществено ползване на дървесина от горския фонд на община Велики Преслав за периода 2015 – 2020 г.

Година	Видове собственост	Предвидено ползване		Осъществено ползване	
		Стояща маса, куб.м	Лежаща маса, куб.м	Стояща маса, куб.м	Лежаща маса, куб.м
2015	Държавни горски територии	26240	22820	22770	19345
	Общински горски територии				
	Гори на частни физически лица	300	236	160	142
	Гори на частни юридически лица	70	61		
	Общо:	26610	23117	22930	19487
2016	Държавни горски територии	30480	26256	28020	24112
	Общински горски територии	760	690	370	335
	Гори на частни физически лица	70	59	70	56
	Гори на частни юридически лица	70	61	70	58
	Общо:	31380	27066	28530	24561
2017	Държавни горски територии	18640	16142	15380	13249
	Общински горски територии	1490	1170	1460	1174
	Гори на частни физически лица	80	67	90	80
	Гори на частни юридически лица	30	27	30	27
	Общо:	20240	17406	16960	14530
2018	Държавни горски територии	23570	20998	14560	12939
	Общински горски територии	1180	921	1260	999
	Гори на частни физически лица	70	56	60	44
	Гори на частни юридически лица				
	Общо:	24820	21975	15880	13982
2019	Държавни горски територии	24870	21314	16290	13912
	Общински горски територии	580	464	320	255
	Гори на частни физически лица	80	72	110	97
	Гори на частни юридически лица	360	325	400	357
	Общо:	25890	22175	17120	14621
2020	Държавни горски територии	16480	13967	10950	9278
	Общински горски територии	690	579	810	677
	Гори на частни физически лица	10	9	20	20
	Гори на частни юридически лица				

	Общо:	17180	14555	11780	9975

Източник: ТП ДГС - Преслав

Количеството на ползваната дървесина от горския фонд на Велики Преслав намалява през последните години от 42417 куб. м. през 2015 г. на 21755 куб. м. през 2020 г. Общо за периода са добити 210356 куб. м., в това число: 113200 куб.м. стояща маса и 97156 куб. м лежача маса. Средногодишно за периода са добивани 35059 куб. м. дървесина.

На територията на община Велики Преслав има 5 /пет/ дървообработващи и преработващи предприятия и 6 /шест/ складове – площадки за продажба на дърва за огрев. Функционират и 7 /седем/ пункта за изкупуване и преработка на билки, гъби и горски плодове. Фирма „Пинокьо“ село Драгоево произвежда пелети за отопление, като използва дървесен материал, който включва сурова дървесина, дървени трупи и остатъчен материал от дървени трупи. Производствения капацитет на фирмата към момента е около 30 тона месечно.

През периода 2015 – 2020 г. на територията на общ. В. Преслав залесявания са извършвани само в държавните горски територии, по години както следва:

2015 г. – 43 дка

2016 г. – 52 дка

2017 г. – 30 дка

2018 г. – 0 дка

2019 г. – 67 дка

2020 г – 10 дка

Общо: 202 дка

С оглед развитието на туризма в района е важно да не се допуска масово изсичане на гори, което ще доведе до екологични проблеми, да се увеличи площта на горите с рекреационна цел и да се предвидят нови залесителни мероприятия през следващия програмен период.

Туризмът се развива успешно през отчетния период и заема все по-голям дял в общинската икономика на Велики Преслав. На територията на общината съществуват редица природни дадености, защитени природни, исторически и културни обекти.

На територията на Община Велики Преслав са категоризирани и функционират общо 52 „Места за настаняване“ и „Заведения за хранене и развлечения“.

От тях места за настаняване към 2020 г. – 17 броя:

- клас А: 1 бр. – „Мотел“;
- клас Б: 14 бр. – 1 бр. „Семеен хотел“, 1 бр. „Почивна станция“ и 14 броя „Къщи за гости“

От тях две Къщи за гости се намират в село Осмар, една в село Драгоево и една в село Имренчево.

Заведенията за хранене и развлечения на територията на община Велики Преслав са 37 бр. Типовете са разнообразни – ресторанти, бистра, бирария, кафе-аперитиви, пивници, закувални, сладкарници, бар-клуб.

Таблица 17: Дейност на местата за настаняване в община Велики Преслав 2014-2019 г.

Година	Места за настаняване – брой ⁶	Легла – брой	Легла денонощия – брой	Стаи – брой	Реализирани нощувки – брой			Пренощували лица – брой			Приходи от нощувки – левове
					общо	българи	чужденци	общо	българи	чужденци	
2014	7	151	41559	64	3312	-	-	1713	-	-	65110
2015	7	151	44895	64	4091	-	-	1998	-	-	71813
2016	7	155	43426	64	4172	3963	209	1892	1723	169	76992
2017	6	136	44797	62	2936	2841	95	1935	1863	72	78054
2018	9	213	59215	89	3945	3709	236	2237	2044	193	115884
2019	10	225	58508	95	4842	-	-	3146	-	-	152707

Източник: НСИ

Към 2019 г. броят на местата за настаняване е 10, с 3 повече спрямо 2014 г.

Аналогично това довежда и до увеличение в броя на леглата - 225 към 2019 г. Реализираните нощувки през 2019 г. бележат ръст (4842 броя) или с 46% повече спрямо 2014 г.

Приходите от нощувки са нараснали през 2019 година и достигат 152707 лева.

По данни от Общинска администрация – Велики Преслав, през 2020 година реализираните и декларирани нощувки са 5392 броя, или с 510 повече спрямо 2019 г. (4882 броя). Общият брой посетители на Историко-археологическият резерват „Велики Преслав“ и прилежащия АМ - Велики Преслав за отчетната година е 16547 туристи.

През 2020 г. е отворен за посетители нов открит плувен басейн в общината, в близост до комплекс „Омуртагов мост“, който разнообразява туристическото предлагане.

В експлоатация е въведен семеен хотел „Преслав“ с капацитет 13 легла или (20 лица).

В община Велики Преслав все още не се използва в пълна степен туристическия потенциал, макар че в последните години се наблюдава нарастване в броя на местата за настаняване, легловата база и пренощувалите лица. Пандемията от коронавирус се отразява изключително негативно на местния туристически бизнес през 2020 година. Намаляват нощувките и посетителите на туристическите обекти. За съжаление към момента на изготвяне

⁶ В наблюдението са включени категоризирани хотели и места за настаняване с над 10 легла, функционирали през отчетния период. Статистиката не отчита обекти с под 10 легла. Към момента на изготвяне на настоящия доклад НСИ не са публикували обобщена информация за местата за настаняване и подслон през 2020 г.

на настоящия доклад НСИ не е публикувал информация за 2020 г. и ефектът от COVID 19 върху местната икономика може да бъде отчетен едва в края на 2021 г.

Прилагането на мерките и дейностите, включени в ОПР на общината в периода 2014-2020 г. оказва противоречиви въздействия върху икономическото развитие на общината. От една страна безработицата намалява, броят на предприятията се увеличава, основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия също се подобряват. Нараства обема на произведената продукция, нетните приходи от продажби и печалбите на местните фирми. От друга страна броят на земеделските производители и обработваемата земеделска земя намаляват, но средните добиви от декар на основните видове отглеждани култури се увеличават.

Местният бизнес се е възползвал от някои възможности за финансиране от европейските фондове и са реализирани редица проекти и дейности, обобщени в следващия раздел на доклада за последваща оценка на ОПР.

Последната година от прилагане на Общинския план за развитие - 2020 г. е необичайна и много различна, белязана със знака на пандемията от коронавируса COVID-19. Кризата нанася непредвидени последствия върху всички сектори на обществения живот и поставя на изпитание икономиката, здравните и социалните системи. Тези процеси естествено се отразиха негативно и на резултатите от изпълнението на Общинските планове за развитие. Обявеното извънредно положение за цялата територия на Република България и впоследствие - извънредна епидемична обстановка за страната, ограничи значително развитието на бизнеса, най-вече сектора на туризма, който е сред водещите за община Велики Преслав през последните години. Пандемията възпрепятства културния, спортния, социалния живот и създаде икономически и финансови рискове и неустойчивост в целия регион. Данните за състоянието на икономиката през изтеклата календарна 2020 г. не са публикувани от НСИ към момента на изготвяне на настоящия доклад и анализът за отрицателното въздействие на пандемията може да бъде извършен едва в края на 2021 г.

5. Социални дейности и услуги

Критерий за успех и устойчивост на резултатите от прилагането на ОПР е състоянието на социалните услуги в община Велики Преслав.

В началото на отчетния период към 2014 г. на територията на община Велики Преслав се предоставят следните седем социални услуги:

- Домашен социален патронаж;
- Социална услуга „личен асистент“;
- Дом за деца, лишени от родителска грижа;

- Център за настаняване от семеен тип;
- Семейно-консултативен център;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за хора с увреждания;
- Наблюдавано жилище за лица, напускащи ДДЛРГ.

През отчетния период продължава предоставянето на социални услуги в общността, социални услуги в общността от резидентен тип и социални услуги в домашна среда. Успешно функционират и се развиват социални услуги обезпечени с държавно, общинско и проектно финансиране. Продължава изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги за периода 2016-2020 г.

Към 2020 г. в общината функционират следните девет социални услуги:

1. Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания - гр. Велики Преслав, ул. „Симеон Велики“ №27

ЦНСТДБУ е услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа. Капацитетът на услугата е 15 места.

2. Наблюдавано жилище – гр. Велики Преслав, ул. „Родопи“ №3А

Наблюдаваното жилище е предназначено за лица, навършили 18 години, които напускат ДДЛРГ/ЦНСТ. Капацитетът му е 6 потребители.

3. Център за обществена подкрепа - гр. Велики Преслав, ул. „Иван Вазов“ №14

Дейностите в Центъра са насочени към деца и семейства в риск; кандидати за или вече одобрени приемни семейства/осиновители; семейства с деца със специални потребности; деца от общността.

Капацитетът на услугата ЦОП е 50 потребители с 4 места за спешно настаняване.

4. Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства - гр. Велики Преслав, ул. „Иван Вазов“ №14

Дневен център за деца с увреждания е социална услуга в общността за цялостно обгрижване на децата през деня. Центърът осигурява професионална помощ в следните направления: психологическа подкрепа; обучително-възпитателна дейност; двигателна рехабилитация; логопедично консултиране и терапия; организация на свободното време и социалните контакти. Центърът е с капацитет 30 потребители.

5. Център за социална рехабилитация и интеграция – гр. Велики Преслав, ул. „Родопи“ №3А

Предоставянето на услугата ЦСРИ цели подкрепа на индивидуалното развитие, поддържане и придобиване на нови способности и самостоятелност на лица с различни вид и

степен на увреждане, както и подкрепа на лица от различни рискови групи, чрез целенасочени дейности за интеграция и превенция на социалното изключване. Центърът е с капацитет 20 потребители.

6. Личен асистент

Социалната услуга се предоставя във връзка със Закона за личната помощ. Личната помощ е механизъм за подкрепа на хора с увреждания с определена чужда помощ за упражняване на правата им, за пълноценно участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните им потребности от личен, домашен или социален характер и за преодоляване на бариерите на функционалните им ограничения. Към края на 2020 г. на територията на община Велики Преслав услугата ползват 133 потребители, от които 10 деца.

7. Патронажна грижа – почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги и психологическа подкрепа и консултиране в домашна среда на лица с увреждания и хора в невъзможност за самообслужване. Към края на 2020 г. услугите ползват над 70 потребители.

8. Домашен социален патронаж – обслужва лица над 60-годишна възраст; деца и възрастни с увреждания; лица, които не са в състояние сами да организират и задоволяват своите жизнени потребности. През 2020 г. има 235 потребители.

9. Обществена трапезария – услугата предоставя безплатна топла храна на лица и семейства, които получават месечни социални помощи, самотни неосигурени родители, самотни възрастни лица с минимални пенсии, скитащи се и бездомни лица. През 2020 г. обществената трапезария се ползва от 100 потребители, а от 2021 г. – 400 потребители от всички населени места в общината.

Към 2020 г. в община Велики Преслав функционира Клуб на инвалида със 170 потребители, Клуб на хората със зрителни увреждания с 40 потребители и 7 пенсионерски клуба с общо 400 потребители. Пенсионерски клубове функционират в гр. Велики Преслав и селата: Драгоево, Имренчево, Кочово, Троица, Хан Крум и Осмар.

По данни от ДСП – Велики Преслав към края на 2020 г. в община Велики Преслав са регистрирани общо 1493 лица с увреждания, в това число 38 деца, от които 5 деца с физически увреждания. За периода 2018-2020 г. технически помощни средства са получили 502 лица с увреждания. За същия период социални помощи са получили 273 лица/семейства от общината. Броят на лицата, получили помощи за отопление с твърдо гориво или ел.енергия от ДСП, се увеличава ежегодно, както следва:

- 2018 г. – 587 лица
- 2019 г. – 657 лица
- 2020 г. – 797 лица.

По информация от ДСП към 31 декември 2020 г. в община Велики Преслав има 14 приемни семейства, в които са настанени 16 деца.

6. Здравеопазване

Системата на здравеопазването в община Велики Преслав не се променя значително през отчетните седем години и включва: спешна, болнична и извън болнична помощ. Населението в общината е сравнително добре обезпечено с лекари и медицински персонал. Детските градини и учебните заведения са осигурени с необходимите медицински специалисти, оборудвани медицински кабинети и се извършва широка профилактична дейност с цел ограничаване на рисковите фактори сред подрастващите.

Болничната лечебна помощ в общината се осигурява от „МБАЛ – Велики Преслав” ЕООД, 100% общинска собственост. Болницата обслужва населението на община Велики Преслав и пациенти от съседните общини Върбица и Смядово.

Към 2020 г. болницата разполага с 85 легла, разпределени в 4 отделения:

- Нервно отделение – 20 легла
- Вътрешно отделение – 20 легла
- Рехабилитационно отделение – 15 легла
- Психиатрично отделение 20 легла + 10 легла за дневен стационар.

В „МБАЛ – Велики Преслав” ЕООД функционират и две отделения, без леглова база, както следва:

- Отделение „Образна диагностика“, осигуряващо: рентген, компютърна томография, мамограф, ехограф и доплерова сонография;
- Консултативно диагностичен блок, осигуряващ: приемно-консултативни кабинети и клинична лаборатория.

За заболяванията, за които няма възможност за диагностика и лечение в „МБАЛ – Велики Преслав” ЕООД, пациентите се насочват към МБАЛ – Шумен.

През 2020 г. в „МБАЛ – Велики Преслав” ЕООД работят: 21 лекари, 37 медицински специалисти, 19 санитарни и 11 души помощен персонал.

Болницата има сключен договор с НЗОК за работа по клинични пътеки.

Спешната медицинска помощ се осъществява от Филиал в гр. Велики Преслав на Център за спешна медицинска помощ – гр. Шумен. Министерството на здравеопазването е бенефициент на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 по процедура BG16RFOP001-4.001 „Регионална здравна инфраструктура за изпълнение на проект

„Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ“. В обхвата на проекта е включен и Център за спешна медицинска помощ – Шумен с филиал „Велики Преслав“.

„Медицински център I – Велики Преслав“ ЕООД - осъществява специализирана извън болнична медицинска помощ по специалности. В общината функционира и „Самостоятелна медико-техническа лаборатория-ИДЕНТ“ ЕООД

**Таблица 18: Медицински персонал и население на един лекар в община Велики Преслав
2014-2020 г.**

Персонал/Години	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Лекари	18	22	21	20	22	20	18
Лекари по дентална медицина	4	4	4	6	6	6	5
Медицински специалисти по здравни грижи	46	48	50	49	50	49	43
Население на 1 лекар	715	578	599	620	556	602	675
Население на 1 лекар по дентална медицина	3217	3178	3144	2067	2038	2008	2430

Източник: ИНФОСТАТ - <https://infostat.nsi.bg>

По данни на НСИ към края на 2020 г. на територията на община Велики Преслав работят общо 18 лекари, 43 медицински специалисти по здравни грижи и 5 стоматолози. Броят на лекарите с регистрирани практики в общината през 2015 и 2018 г. е 22, но след това намалява и към 2020 г. са отново 18, колкото са през базовата 2014 г. Стоматолозите са с 1 повече, а медицинските специалисти по здравни грижи към 2020 г. са с трима по-малко спрямо 2014 г.

Населението на община Велики Преслав е добре осигурено с общопрактикуващи лекари, стоматолози и специалисти. Броят на общопрактикуващите лекари в общината към 2020 г. по данни от Регистрите на РЗИ – Шумен е 6. Три от практиките са в гр. Велики Преслав, а останалите обслужват селата: Драгоево, Златар, Троица и Кочово. Осигуреността на населението в общината с дентални лекари също е добра – 6 регистрирани практики. Специализираните амбулатории за медицинска помощ в община Велики Преслав към 2020 г. са 7. На един лекар в община Велики Преслав към 2020 г. се падат 675 пациенти, а на един лекар по дентална медицина – 2430 пациенти.

Броят на аптеките в общината по данни от РЗИ – Шумен през 2020 г. е 3, всичките разположени в общинския център – гр. Велики Преслав.

7. Образование

Състоянието на образованието е друг ключов фактор, с който се оценява влиянието на ОПР върху целевата територия и нейното население.

Приоритетите в дейността на Община Велики Преслав в сферата на образованието са съобразени с основните цели и принципи на промените в училищното образование и са част от

основните дейности в Плана за развитие на община Велики Преслав 2014 – 2020 г. Училищната мрежа е оптимизирана и удовлетворява потребностите на общинската образователна система.

Общинската образователна система не се променя съществено през отчетния период и към 2020 г. обхваща 6 детски градини, 3 основни училища, 1 средно училище и 2 професионални гимназии.

Териториалното разположение на училищата и детските градини дава възможност за осигуряване задължителното обучение на учениците до 16 години, както и обучението и възпитанието на децата от 3 до 7 години.

В общината през 2020/2021 учебна година работят следните училища:

- ПГ по Селско стопанство – гр. Велики Преслав
- ПТГ „Симеон Велики, гр. Велики Преслав
- СУ „Черноризец Храбър“ – гр. Велики Преслав
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Велики Преслав
- ОУ „Христо Ботев“ – с. Златар
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Драгоево

През учебната 2019/2020 г. се запазва тенденцията на намаляване на учениците в община Велики Преслав. Броят на учениците спрямо началото на действие на ОПР през учебната 2014/2015 г. е намалял със 155 или с 13%. Броят на паралелките в общообразователните училища също намалява със 7 за анализирания период и през учебната 2019/2020 г. е 28. Паралелките в професионалните училища намаляват с 3 спрямо учебната 2018/2019 г. В структурата на учениците по пол преобладават момчетата 57%, а момичетата са 43%. Броят на учителите в общообразователните училища се запазва същия като през 2019 г. - 73.

Тревожна остава запазващата се тенденция на ранно отпадане на ученици от образователната система. По данни на НСИ напусналите преждевременно основното образование ученици от община Велики Преслав през периода 2014-2020 г. са общо 148, разпределени, както следва:

- 2014/2015 г. – 28 ученици от I до VIII клас;
- 2015/2016 г. – 25 ученици от I до VIII клас;
- 2016/2017 г. – 32 ученици от I до VIII клас;
- 2017/2018 г. – 21 ученици от I до VIII клас;
- 2018/2019 г. – 29 ученици от I до VIII клас;
- 2019/2020 г. – 13 ученици от I до VIII клас.

Средно по 21 деца и младежи отпадат от образователната система всяка година.

Броят на детските градини в общината за периода 2014-2020 г. също се запазва и през 2020/2021 учебна година работят:

- ДГ „Снежанка“ – гр. Велики Преслав (вкл. филиал, намиращ се на ул. „Борис I” № 3 и филиал в кв. Кирково)
- ДГ „Славейче” – с. Драгоево
- ДГ „Червена шапчица” – с. Златар
- ДГ „Първи юни” – с. Кочово
- ДГ „Снежанка“ – с. Троица
- ДГ „Детелина“ – с. Миланово

Таблица 19: Данни за общинските детски градини в община Велики Преслав 2014-2020 г.

Учебни години	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Брой деца, в това число:	341	341	285	282	276	281
Момчета	176	183	164	158	146	150
Момичета	165	158	121	124	130	131
Брой групи в детските градини	16	16	16	15	15	15
Брой педагогически персонал	34	34	34	32	33	35
Брой детски учители	33	33	33	31	32	34
Брой места на 100 деца в детските градини	128	128	153	154	158	153

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg>

През учебната 2019/2020 година шестте детски градини в община Велики Преслав се посещават от 281 деца, разпределени в 15 групи и обучавани от 35 души педагогически персонал, в т.ч. 34 детски учители. Броят на децата в детските градини се увеличава с 5 или с близо 2% спрямо 2018/2019 учебна година. От началото на периода на действие на ПРОВП – 2014 година, броят на децата в детските градини е намалял с 18%. На 100 деца в общината се падат 153 места в детските градини.

Отпадането на таксите за детски градини и ясли през 2020 г. - мярка насочена към финансово облекчаване на младите семейства и насърчаване на раждаемостта на фона на отрицателния естествен прираст в общината.

Като цяло материално-техническата база в детските и учебни заведения на територията на община Велики Преслав е добро и осигурява здравословна и безопасна среда за провеждане на учебно – възпитателния процес, но има нужда от още ремонти, подмяна на оборудване, въвеждане на съвременни информационни технологии в образованието и STEM – среда.

III. Оценка на степента на постигане на целите, приоритетите и устойчивост на резултатите

В стратегическата част на Общинския план за развитие на община Велики Преслав 2014-2020 г. са включени: визия, 5 стратегически цели, 6 приоритета и 17 специфични цели със съответните мерки и дейности за постигането им.

Визията е обобщена представа/желание на една общност за стандарта на живот и качествата на средата, която тя изгражда, поддържа и обитава.

Визията за развитие на община Велики Преслав, отразена в ОПР 2014-2020 г. е:

„ОБЩИНА ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ – ОБЩИНА С УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И БЛАГОПРИЯТНА СРЕДА ЗА РАЗВИТИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА, СЕЛСКО СТОПАНСТВО, ТУРИЗМА, ДОСТЪПНА СОЦИАЛНА И ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ПОДОБРЕНО КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ.“

Дългосрочната политика на община Велики Преслав, очертана във визията играе ключова роля за постигането на устойчивото и балансирано местно развитие в различни аспекти: икономически, социален, екологичен и териториален.

Основните стратегически цели на развитието на община Велики Преслав до 2020 г. са формулирани, както следва:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Развита места икономика, водеща до просперитет, висока заетост и иновации

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Повишаване качеството на жизнената среда и условията за професионална реализация

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Подкрепа за устойчиво развитие на туризма

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: Постигане на балансирано и устойчиво териториално развитие

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 5: Постигане на добро управление при предоставянето на публични услуги и повишаване на административния капацитет

Стратегията на Плана за развитие на община Велики Преслав (2014–2020 г.) се базира на принципите на устойчивото развитие и възможностите за тяхното прилагане от местната общност при реализиране на различни проекти и дейности. Стратегическата част на Плана е комплекс от приоритетни области, цели и мерки. Тя е ориентирана към подобряване на състоянието и тенденциите в социално-икономическото и пространственото развитие на всички функционални системи на общината. Стратегията на Плана очертава рамката, в която се развива Програмата за реализация на конкретните инициативи и проекти, които местната власт

в партньорство с други публични и частни субекти е планирала да осъществи в рамките на отчетните седем години.

Прилагането на такава стратегия предполага изграждането на устойчив икономически комплекс и достатъчно приходи за ре-инвестиране в услуги за хората и подобряване на жизнената им среда.

Стратегическите цели и приоритети на ОПР – Велики Преслав като цяло са съгласувани и уместни по отношение на плановите и стратегически документи от по-високо ниво, като Областната стратегия за развитие на област Шумен 2014-2020 г. и Регионалният план за развитие на Североизточен район 2014-2020 г.

Към Стратегическите цели на ОПР са заложили Приоритети, които са декомпозирани в Специфични цели и мерки за постигането им, както следва:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1 - РАЗВИТА МЕСТНА ИКОНОМИКА, ВОДЕЩА ДО ПРОСПЕРИТЕТ, ВИСОКА ЗАЕТОСТ И ИНОВАЦИИ

Приоритет 1. Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика за подобряване на жизнения стандарт, устойчивата заетост и доходите на населението

Специфична цел 1.1: Създаване на предпоставки за подобряване на бизнес средата

Специфична цел 1.2: Подкрепа за повишаване на конкурентоспособността на малкия и средния бизнес

Специфична цел 1.3: Насърчаване на инвестициите в енергийна ефективност, технологична модернизация и иновации в предприятията

Специфична цел 1.4: Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентни предимства на местния потенциал Разработване на общинска маркетинг стратегия за рекламиране на възможностите на Община Велики Преслав за привличане на инвестиции

Специфична цел 1.5: Насърчаване на сътрудничеството между производителите

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА И УСЛОВИЯТА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Приоритет 1: Развитие на човешките ресурси, подобряване достъпа до заетост и качество на работните места

Специфична цел 2.1: Подкрепа на инвестициите в човешкия капитал с цел развитие на капацитета на работната сила, отговаряща на нуждите на местния бизнес

Специфична цел 2.2: Подобряване на достъпа до образование и повишаване на образователното равнище на населението

Специфична цел 2.3: Осигуряване на висококачествени социални и здравни услуги за повишаване качеството на живот

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3. ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

Приоритет 1: Ефективно използване на местния природен и културно-исторически потенциал за устойчиво развитие на туризма

Специфична цел 3.1: Съхраняване и развитие на природните ценности в община Велики Преслав

Специфична цел 3.2: Оползотворяване на културното и природно наследство за развитие на конкурентноспособни туристически продукти

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4. ПОСТИГАНЕ НА БАЛАНСИРАНО И УСТОЙЧИВО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ

Приоритет 1: Модернизирана базисна инфраструктура и интегрирано пространствено развитие

Специфична цел 4.1: Изграждане и подобряване на техническата инфраструктура

Специфична цел 4.2: Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура

Специфична цел 4.3: Устойчиво и интегрирано развитие на град Велики Преслав в рамките на интегриран план за градско възстановяване и развитие

Специфична цел 4.4. Балансирано развитие на околната територия в рамките на общината и укрепване на функционалните връзки между населените места

Приоритет 2. Опазване на околна среда

Специфична цел 4.5. Опазване и подобряване на околната среда и превенция на екологичните рискове

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 5: ПОСТИГАНЕ НА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ПУБЛИЧНИ УСЛУГИ И ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ

Приоритет 1. Изграждане на ефективна администрация и подобряване на местния институционален капацитет

Специфична цел 5.1 Укрепване на местния административен капацитет за стратегическо планиране и управление на проекти в партньорство с бизнеса и неправителствените организации

Специфична цел 5.2. Ефективно и професионално управление

Стратегическите и Специфични цели в ОПР се използват за базови при извършване на последващата оценка. Те съчетават местния потенциал с целите и насоките за развитие на регионално, национално и европейско ниво.

Първата и най-важна цел е насочена към инвестиране в общинската икономика и превръщането ѝ в конкурентноспособен катализатор на местното развитие, както и към цялостно подобряване на заетостта и жизнения стандарт на населението.

Втората касае качеството на жизнената среда, в това число развитие на човешкия фактор за трайното му и успешно адаптиране към условията на пазара на труда и успешна професионална реализация.

Третата стратегическа цел е насочена към устойчивото развитие на туризма, като сектор с изключително голям потенциал за генериране на доходи, растеж и заетост в местата икономика.

Четвъртата стратегическа цел на ОПР е посветена на балансираното и устойчиво териториално развитие. Тя включва два приоритета, насочени към подобряване състоянието на техническите инфраструктури и опазването на околната среда.

Последната, пета стратегическа цел на ОПР е за укрепване на административния капацитет и подобряване на публичните услуги.

В своята съвкупност така формулираните цели и тяхната успешна реализация могат да допринесат за изпълнение на визията. Те са релевантни и адекватни на съществуващата социално-икономическа ситуация в община Велики Преслав към 2014 г. и на възможностите за развитие на общината.

Постигането на целите на ОПР – Велики Преслав допринася пряко за изпълнение целите на ОСР - Шумен, РПР на СИР, НСРР и реализира на практика общоевропейските цели на местно ниво.

Стратегията за реализация на ОПР обхваща и проследява взаимовръзката между формулираната визия за развитие, определените стратегически цели, приоритети за действие и техните специфични цели, които трябва да бъдат постигнати посредством изпълнението на конкретни мерки, проекти и предвидените в проектите дейности.

Оценката на степента на постигане на целите, приоритетите и устойчивостта на резултатите е разгледана по стратегически цели, като към всяка една стратегическа цел е проследено изпълнението на конкретните специфични цели и мерки. По този начин се откроява кои от тях са изпълнени, неизпълнени или текущи, съответно има или няма напредък по тях.

В извършената през 2018 г. междинна оценка за изпълнението на ОПР се съдържа подробна аналитична информация за дейностите, ресурсите и получените въздействия на плана от началото на неговата реализация. Анализът проследява изпълнението на приоритетите, като оценката е направена на база реализираните през периода 2014-2017 г. проекти, обекти и дейности и вложените финансови средства за изпълнението им.

Оценителят е приложил в работата си следната методика за качествена оценка на количествено измеримите показатели:

Таблица 20: Методика за качествена оценка на количествени показатели

Процентно съотношение изпълнение (в %) към 31.12.2017 г.	Процентно съотношение изпълнение (в %) към 31.12.2020 г.	Качествена оценка на изпълнението
0 (неизпълнение) - 7	0 (неизпълнение) - 15	слабо изпълнение
от 8 до 20	от 16 до 40	умерено изпълнение
от 21 до 30	от 41 до 60	добро изпълнение
от 31 до 40	от 61 до 80	много добро изпълнение
над 40	над 80	отлично изпълнение

Източник: Доклад за междинна оценка на ОПР на община Велики Преслав 2014-2020 г.

Същият подход следва да бъде използван и на етапа на последваща оценка на на ОПР за да бъдат съпоставими и обобщени резултатите на изпълнението по стратегически и специфични цели за целия период от 2014 до 2020 г.

За плановия период 2014-2020 г. в Индикативната финансова таблица на ОПР на община Велики Преслав за всички стратегически цели са заложени 54 проекти и дейности на обща стойност 89 461 625 лева.

На етапа на междинна оценка през 2018 г. е отчетено изпълнение на 43 проекти и дейности на стойност 34 336 000 лева.

Техническото изпълнение на ОПР на база брой реализирани проекти и дейности на етапа на междинна оценка е 80% или отлично (Съгласно критериите в Таблица 20). Финансовото изпълнение на ОПР на база вложени средства и инвестиции на етапа на междинна оценка е 38% или много добро.

Настоящата последваща оценка за изпълнение на ОПР използва за база първоначално заложения брой проекти и инвестиции, обобщава резултатите от междинната оценка и изследва въздействието на всички проекти и дейности за периода 2014-2020 г., за които има събрани данни и информация.

Реалните резултати от изпълнението на Общинския план за развитие на община Велики Преслав за програмен период 2014-2020 г. по стратегически, специфични цели, мерки, проекти и дейности са представени в следващата таблица:

Таблица 21: Справка за проектите на Община Велики Преслав през периода 2014-2020 г.

№ по ред	Стратегическа цел, Специфична цел, Мярка, Проект/Дейност	Обща стойност лева	Период на изпълнение	Източник на средства – програма, фонд, бюджет	Резултати
	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1. Развита местна икономика, водеща до просперитет, висока заетост и иновации	5743017			
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1: Създаване на предпоставки за подобряване на бизнес средата				
	Мярка 1.1.1: Привличане на инвестиции				
	Мярка 1.1.2. Подкрепа за подобряване на бизнес климата - обособяване на организирани бизнес пространства, стимулиране на публично частните партньорства.				
	Мярка 1.1.3. Подобряване на услугите за местния бизнес, ефективно използване на информационни и комуникационни технологии				
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2: Подкрепа за повишаване на конкурентоспособността на малкия и средния бизнес	541017			
	Мярка 1.2.1. Подобряване на съществуващия местен малък и среден бизнес.	257437			
1	Проект на „Санитапласт“ АД за подкрепа за преодоляване на икономическите	112000	2020	ОПИК 2014-2020	Насърчаване дейността на малки и средни предприятия за преодоляване

	последствия от пандемията COVID-19				последствията от пандемията
2	Проект на „Хан Крум“ АД за подкрепа за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19	79540	2020	ОПИК 2014-2020	Насърчаване дейността на малки и средни предприятия за преодоляване на последствията от пандемията
3	Проекти на 9 микропредприятия за преодоляване на икономическите последствия от пандемията COVID-19	65897	2020	ОПИК 2014-2020	Подкрепа за икономическо възстановяване на 9 микро предприятия в община Велики Преслав
	Мярка 1.2.2. Насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП.	283580			
4	Проекти по подмярка 6.3. „Стартова помощ за развитие на малки стопанства“	88000	2014-2017	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Подобряване производствената дейност на 3 малки земеделски стопанства в община Велики Преслав
5	Проект „Подобряване и разширяване на дейността на земеделското стопанство на „КАМП-В 2016“ ЕООД“	48895	2019-2024	Програма за развитие на селските райони 2014-2020, Мярка 6.1.	Насърчаване развитието на малко земеделско стопанство. Разширяване на площите за отглеждане на череши и оранжерийни домати
6	Проект „Създаване и отглеждане на овощни насаждения от сливи – 23 дка в с. Драгоево“	48895	2019-2024	Програма за развитие на селските райони 2014-2020, Мярка 6.1.	Насърчаване развитието на малко земеделско стопанство на Земеделски производител Михаил Милев
7	Проект „Стартова помощ за развитие на стопанството на млад земеделски стопанин Светослав Пламенов Стойчев“	48895	2019-2024	Програма за развитие на селските райони 2014-2020, Мярка 6.1.	Насърчаване развитието на малко земеделско стопанство с добавяне на 70 пчелни семейства
8	Проект „Стартиране на отглеждането на костилкови трайни насаждения – череши и кайсии от ЗП – Камелия в с. Имренчево и с. Кочово“	48895	2019-2024	Програма за развитие на селските райони 2014-2020, Мярка 6.1.	Насърчаване развитието на малко земеделско стопанство
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.3: Насърчаване на инвестициите в енергийна ефективност, технологична модернизация и иновации в предприятията	2584000			
	Мярка 1.3.1. Подобряване на	2584000			

	енергийната ефективност и насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници в предприятията				
9	Подобряване на енергийната ефективност в „Стъклопакет-ТА“ ЕООД	2584000	2014-2015	ОПРКБИ	Подобряване енергийната ефективност в предприятията
	Мярка 1.3.2. Технологична модернизация и иновации в предприятията				
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.4: Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентни предимства на местния потенциал Разработване на общинска маркетинг стратегия за рекламиране на възможностите на Община Велики Преслав за привличане на инвестиции	2618000			
	Мярка 1.4.1. Подкрепа за развитието на традиционни стопански дейности при използване на местни ресурси.	2618000			
10	Мярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“	2618000	2014-2017	ПРСР 2014-2020	Подобряване на технологичното оборудване и повишаване конкурентоспособността на предприятия за преработка на селскостопанска продукция
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.5: Насърчаване на сътрудничеството между производителите				
	Мярка 1.5.1. Насърчаване сдружаването на производителите, кооперирането и кълъстерите.				

	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2. Повишаване качеството на жизнената среда и условията за професионална реализация	5442756			
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.1: Подкрепа на инвестициите в човешкия капитал с цел развитие на капацитета на работната сила, отговаряща на нуждите на местния бизнес.	1071232			
	Мярка 2.1.1. Подобряване качеството на образователните услуги за населението, развиване на умения за нуждите на местната икономика.				
	Мярка 2.1.2. Насърчаване на местни инициативи за заетост, социално включване на хората в неравностойно положение.	54000			
11	Създаване на устойчиви работни места за безработни и неактивни лица в „АПДП-ИП Д-р Мартин Блажев-2“ ЕООД	54000	2014-2016	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Реализиране на местни инициативи за заетост в бизнес сектора и наемане на работа на лица в неравностойно положение
	Мярка 2.1.3. Придобиване на ключови компетентности на заети и безработни лица, в т.ч. и обучения на работното място.	958232			
12	Проекти „Ново начало - от образование към заетост“; „Нов избор, развитие и реализация“	461000	2014-2016	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Обучения насочени към придобиване на професионалните умения за стартиране на заетост
13	„Нов избор за развитие и реализация“	449168	2016-2017	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Обучения за подобряване на професионалните умения
14	„Обучения и заетост за младите хора“	48064	2016-2017	ОЗМ	Подобряване на професионалната квалификация и реализация на млади хора
	Мярка 2.1.4. Подобряване на условията на труд на работното място.	59000			

15	Проект „Работа за теб“	59000	2014-2016	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Подобряване условията на труд и създаване на нови работни места
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.2: Подобряване на достъпа до образование и повишаване на образователното равнище на населението	931736			
	Мярка 2.2.1. Подобряване качеството и създаване на условия за достъп до образование (вкл. и от лица от групи в изолация и риск).	931736			
16	Проект „Децата на Велики Преслав“	659856	2016-2020	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020	Оптимизиране на работата в образователни заведения за интеграция на деца от ромски и друг етнически произход, чрез образование, възпитание и допълнителни форми на обучение.
17	Проект „Учим и живеем заедно“	271880	2016-2020	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020	Включване на ученици от 1 до 12 клас в различни извънкласни форми за занимания. Сформирани клубове за компютърни обучения, театрална формация за деца с артистични наклонности, музикални клубове
	Мярка 2.2.2. Намаляване на броя на преждевременно напускащите училище.				
	Мярка 2.2.3. Обучение през целия живот и пълноценно личностно развитие. Подобряване на адаптивността и пригодността за заетост, равен достъп до образование и социално включване на маргинализираните групи Насърчаване на местни инициативи за заетост.				
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.3 Осигуряване на висококачествени социални и здравни	3439788			

	услуги за повишаване качеството на живот				
	Мярка 2.3.1. Разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на предоставяните социални услуги в общността.	2604658			
18	„Създаване на център за почасови интегрирани социални услуги в Община Велики Преслав“	484937	2015-2017	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020	Увеличаване на обхвата и качеството на предлаганите социални услуги в община Велики Преслав
19	Проект „Разкриване на социалните услуги Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства и Център за обществена подкрепа в гр. Велики Преслав”	1178863	2017-2023	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020	Увеличаване на обхвата и качеството на предлаганите социални услуги в община Велики Преслав
20	Проект „Създаване на Център за грижа за лица с умствена изостаналост в с. Имренчево, община Велики Преслав”	582951	2019-2020	Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020	Увеличаване на обхвата и качеството на предлаганите социални услуги в община Велики Преслав
21	Проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Велики Преслав“ - Компонент 2	163620	2019-2020	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020	Увеличаване на обхвата и качеството на предлаганите социални услуги в община Велики Преслав
22	Проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Велики Преслав“ - Компонент 3	134070	2020	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020	Увеличаване на обхвата и качеството на предлаганите социални услуги в община Велики Преслав
23	Проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Велики Преслав“ - Компонент 4	54936	2020	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020	Увеличаване на обхвата и качеството на предлаганите социални услуги в община Велики Преслав
24	Проект за осигуряване на компютърна техника за възпитаниците на Център за настаняване от семеен тип	5281	2020	Фонд „Социална закрила“, МТСП	Подпомагане образователния процес на децата и младежите, настанени в социални заведения
	Мярка 2.3.2. Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация.	835130			
25	Шанс за достоен живот	127000	2014	Оперативна програма	Предоставяне на социални услуги водещи

				„Развитие на човешките ресурси” 2014-2020	до намаляване на предпоставките за социално изключване
26	Алтернативи - нови възможности за грижа	278000	2014	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020	Предоставяне на социални услуги водещи до намаляване на предпоставките за социално изключване
27	Помощ в дома на територията на община Велики Преслав	234000	2014-2015	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020	Предоставяне на социални услуги водещи до намаляване на предпоставките за социално изключване
28	Проект „Осигуряване на топъл обяд”	19440	2015	Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица	Предоставяне на социални услуги водещи до намаляване на предпоставките за социално изключване и изолация
29	Проект „Осигуряване на топъл обяд в община Велики Преслав”	147190	2018-2020	ОПХОМП 2014-2020	Предоставяне на социални услуги водещи до намаляване на предпоставките за социално изключване и изолация
30	Топъл обяд у дома в условията на извънредна ситуация – 2020 г.	16000	2020	Агенция за социално подпомагане	За период от 58 работни дни 100 лица са подпомогнати в условията на извънредно положение с осигуряване на безплатен топъл обяд.
31	Проект за справяне с хуманитарната криза, породена от обявеното извънредно положение COVID-19	5000	2020	Програма „РОМАКТ“	Осигурена подкрепа за най-нуждаещите се семейства от маргинализираните общности
32	Проект в подкрепа на засегнати от кризата уязвими групи хора - медицински персонал, хора с увреждания, възрастни, бездомни, самотни родители и др.	8500	2020	Дарителски фонд „Обединени срещу COVID -19“	Осигурени дезинфектанти и предпазни средства за МБАЛ „Велики Преслав“ ЕООД и за личните лекари в общината. Закупуване на продукти от първа необходимост за най-нуждаещите се
	Мярка 2.3.3. Подобряване предоставянето на здравни услуги за повишаване жизнения стандарт на местното население.				

	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3. Подкрепа за устойчиво развитие на туризма	3411000			
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1: Съхраняване и развитие на природните ценности в община Велики Преслав				
	Мярка 3.1.1. Интегрирано управление на природните ресурси				
	Мярка 3.1.2. Подобряване състоянието на културните институти и недвижимите културни ценности				
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2: Оползотворяване на културното и природно наследство за развитие на конкурентноспособни туристически продукти	3411000			
	Мярка 3.2.1. Развитие на туристически атракции и свързаната с туризма инфраструктура	2479000			
33	Проект „Векът на Цар Симеон оживява“	2479000	2014-2015	ОПРР	Развитие на основни туристически атракции и свързаната с туризма инфраструктура
	Мярка 3.2.2. Развитие на конкурентноспособни интегрирани туристически продукти и маркетингова политика	932000			
34	Изграждане на туристически информационен киоск и пешеходен подход до ИАР (исторически архитектурен резерват) Велики Преслав	932000	2015	ПИП РУРР	Качествен маркетинг на туристическия потенциал на община Велики Преслав
	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4. Постигане на балансирано и устойчиво териториално развитие	31527084			
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4.1: Изграждане и подобряване на техническата	25633147			

инфраструктура					
	Мярка 4.1.1. Изграждане на подходяща транспортна инфраструктура (вкл. до туристическите обекти).	9366056			
35	Реконструкция и рехабилитация на общинска пътна и улична мрежа в община Велики Преслав в т.ч.: ОР път SHU 2002; път TGV-1167 Надарево-Кочово, път SHU 1008; път SHU 1190 Златар-Суха река; ОР ул. Васил Левски гр. В. Преслав, ул. Васил Коларов с. Миланово, ул. Ал. Стамболийски гр. В. Преслав, ул. П. Волон гр. В. Преслав и други	1202000	2014-2017	Държавен, Общински бюджет	Подобряване състоянието на пътната мрежа в община Велики Преслав
36	Реконструкция и рехабилитация на общинска пътна мрежа в община Велики Преслав	3409000	2014-2015	Програма за развитие на селските райони 2007-2013	Подобряване състоянието на пътната мрежа в община Велики Преслав
37	„Реконструкция и рехабилитация на общински пътища:-SHU 1006 /гр.В. Преслав-ПЗ – кв.Кирково – SHU 1004/ и-SHU 1008 /I-74 – гр.В.Преслав-ПЗ – I-7/ и съоръженията и принадлежностите към тях“	2493073	2016-2019	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Подобряване състоянието на пътната мрежа в община Велики Преслав
38	Основен ремонт на ул. „Борис Спиров“ – довършителни работи ОК 455 до ОК 262, вкл. Авторски надзор и Строителен надзор	52183	2019	Държавен бюджет	Подобрено състоянието на уличната мрежа в община Велики Преслав
39	Основен ремонт ул. ”Цар Петър” вкл. и площада на „Братя Миладинови“ до ул. „Любен Каравелов“ /от ОК-25.” до ОК-47 /работно проектиране на водопроводи и водопроводни отклонение, асфалтиране), вкл. авторски и строителен надзор	140267	2019	Държавен бюджет	Подобрено състоянието на уличната мрежа в община Велики Преслав
40	Проект „Реконструкция и рехабилитация на улици в гр.Велики Преслав“ ул. „Любен Каравелов“ - 2 участъка, ул. „Отец Паисий“ , ул. „Йоан	1770239	2019-2020	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Подобряване състоянието на уличната мрежа в общинския център – гр.Велики Преслав

	Екзарх“ - 2 участъка, ул.“Лозарска“, ул.“Чергубиля Мостич“				
41	Основен ремонт на ул.“Лозарска“ в град Велики Преслав	75660	2020	Държавен бюджет	Подобряване състоянието на уличната мрежа в общинския център – гр.Велики Преслав
42	Основен ремонт на ул.“Иван Вазов“ в с.Драгоево	94074	2020	Държавен бюджет	Подобряване състоянието на уличната мрежа в община Велики Преслав
43	Основен ремонт на ул.“Букаците“ в с.Осмар	71182	2020	Държавен бюджет	Подобряване състоянието на уличната мрежа в община Велики Преслав
44	Основен ремонт на ул.“Баба Тонка“ в с.Троица	58378	2020	Държавен бюджет	Подобряване състоянието на уличната мрежа в община Велики Преслав
	Мярка 4.1.2. Развитие на ефективна енергийна инфраструктура.	1480200			
45	Саниране на блок на ул. „Борис Спиридонов“ 63	512000	2015	НПЕЕМЖС	Подобряване енергийната ефективност на обществени сгради
46	Саниране на блок на ул. „Неофит Рилски“ 18	486000	2016-2017	НПЕЕМЖС	Подобряване енергийната ефективност на обществени сгради
47	"Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински административни сгради, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, на територията на Община Велики Преслав."	482200	2019-2021	ПРСР 2014-2020	Подобряване енергийната ефективност на общински сгради и намаляване на разходите в общинския бюджет
	Мярка 4.1.3. Реконструкция и доизграждане на ВиК инфраструктура.	14786891			
48	Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Велики Преслав	10927000	2014	ОПОС	Подобряване състоянието на водоснабдителната и канализационна мрежа в община Велики Преслав
49	Реконструкция и рехабилитация на водопроводната мрежа в община Велики Преслав	483000	2014-2017	Държавен бюджет	Подобряване състоянието на водоснабдителната мрежа в община Велики Преслав
50	„Реконструкция и рехабилитация на водопровод и възстановяване на улична настилка в с. Златар, с.	2060265	2016-2019	ПРСР 2014-2020	Подобряване състоянието на водоснабдителната мрежа в община Велики Преслав

	Драгоево, с. Миланово, с. Кочово и с. Троица община В.Преслав“				
51	„Подмяна на водопроводи по улици в гр. Велики Преслав, съпътстваща изпълнението на проект: „Реконструкция и рехабилитация на улици в гр. Велики Преслав“	1213578	2019-2021	ПРСР 2014-2020	Подобряване състоянието на водоснабдителната мрежа в община Велики Преслав
52	Основен ремонт на ул.“Илия Р.Блъсков“ в гр.Велики Преслав – подмяна на водопроводи, водопроводни отклонения и асфалтиране	103048	2020	Държавен бюджет, Общински бюджет	Подобряване състоянието на водоснабдителната мрежа в община Велики Преслав
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4.2: Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура	2322059			
	Мярка 4.2.1. Подобряване и модернизация на образователната инфраструктура.	278082			
53	Рехабилитация на образователната инфраструктура	36000	2014-2017	Общински бюджет	Подобрено състоянието на образователна инфраструктура
54	„Енергоспестяващи мерки и ремонт на Детска градина „Червена шапчица“ в с. Златар”	59992	2019	Държавен бюджет ПМС № 165/2018 г.	Подобрено състоянието на образователна инфраструктура
55	„Енергоспестяващи мерки и ремонт на подпорна стена с височина 2 м. над нивото на прилежащия в основата терен в Детска градина „Снежанка“- филиал в гр. Велики Преслав”	111491	2019	Държавен бюджет ПМС № 165/2018 г., Общински бюджет	Подобрено състоянието на образователна инфраструктура
56	Основен ремонт на покрив на детска градина „Снежанка“ с. Троица	7125	2019	Общински бюджет	Подобрено състоянието на образователна инфраструктура
57	Изграждане на ограда на двора в ОУ "Св.Св.Кирил и Методий " гр. В.Преслав	3872	2019	Общински бюджет	Подобрено състоянието на образователна инфраструктура
58	„Основен ремонт, благоустрояване и мерки за енергийна ефективност на ЦДГ „Славейче“- с. Драгоево, община Велики Преслав“.	59602	2018-2020	Проект “Красива България /МТСП	Подобряване техническото състояние на образователна инфраструктура в община Велики Преслав
	Мярка 4.2.2. Подобряване и модернизация на инфраструктурата за здравеопазване и	655445			

	предоставяне на социални услуги.				
59	“Обзавеждане и оборудване на Домашен социален патронаж гр. Велики Преслав”	18495	2017-2018	Фонд „Социална закрила“, МТСП	Увеличаване на обхвата и качеството на предлаганите социални услуги в община Велики Преслав
60	Проект „Създаване на Център за обществена подкрепа и Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства в гр. Велики Преслав”	636950	2018-2020	ОП „Региони в растеж” 2014-2020	Увеличаване на обхвата и качеството на предлаганите социални услуги в община Велики Преслав
	Мярка 4.2.3. Поддържане и подобряване на културната инфраструктура в т.ч. сгради на читалища и религиозни храмове.	325596			
61	Реконструкция и енергоспестяващи мерки на читалищна сграда в гр. Велики Преслав - НЧ "Развитие 1874"	325596	2016-2019	ПРСР 2014-2020	Подобрено състоянието на културната инфраструктура
	Мярка 4.2.4. Модернизиране и изграждане на спортно-материалната база. Тук се включват проучване на възможности и създаване на предпоставки за изграждане на нови многофункционални спортно-развлекателни комплекси, както и осъвременяване на инфраструктурата.	1062936			
62	Пристрояване, реконструкция и модернизация на Спортна зала - гр. Велики Преслав	903000	2014-2015	ПРСР	Подобрено състояние на спортна инфраструктура в община Велики Преслав
63	Благоустрояване на кът за отдих и игра на ул. „Кирил и Методий“, с. Хан Крум	10000	2016	ПУДООС	Подобрено състояние на спортна инфраструктура в община Велики Преслав
64	Благоустрояване на спортна площадка на ул. “ „Захари Стоянов” № 2 (бивше ОУ в с. Троица)	9961	2019	ПУДООС	Подобрено състояние на спортна инфраструктура в община Велики Преслав
65	Доставка и монтаж на дървена спортна система на спортна зала „Велики Преслав“ гр. В.Преслав	33749	2019	Държавен бюджет	Подобрено състояние на спортна инфраструктура в община Велики Преслав
66	Доставка и монтаж на	101249	2020	Държавен бюджет	Подобрено състояние на

	дървена спортна система на спортна зала „Велики Преслав“ гр. В.Преслав				спортна инфраструктура в община Велики Преслав
67	Благоустройство на спортна площадка в двора на закрито Основно училище в село Троица	4977	2020	Държавен бюджет	Подобрено състояние на спортна инфраструктура в община Велики Преслав
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4.3: Устойчиво и интегрирано развитие на град Велики Преслав в рамките на интегриран план за градско възстановяване и развитие.	1764020			
	Мярка 4.3.1. Подобряване съгласуваността между устройствено и стратегическо планиране на територията.	201020			
68	Разработване на горскостопански план	6000	2014	Общински бюджет	Подобряване на техническата готовност за поддръжане на горския фонд в община Велики Преслав
69	Изработване на Общ устройствен план	152000	2015-2017	Държавен бюджет	Подобряване на устройствената готовност в община Велики Преслав
70	Изготвяне на инвестиционен проект за довеждащ водопровод В.Преслав до МФОС и допълнително водоснабдяване на група села (Драгоево, Златар, Суха река, Миланово, Мокреш) от водоснабдителна система – язовир „Тича“	29820	2020	Държавен бюджет	Подобряване на проектната готовност за изграждане на инфраструктурни обекти в община Велики Преслав
71	Проектиране на пазарно пространство в гр.Велики Преслав	13200	2020	Държавен бюджет	Подобряване на проектната готовност за изграждане на инфраструктурни обекти в община Велики Преслав
	Мярка 4.3.2. Подобряване на модела на градско и селско развитие в общината.	1563000			
72	Рехабилитация, естетизиране и достъпност на селищната среда в община Велики Преслав, област Шумен	1563000	2014-2015	ПРСР	Подобряване състоянието на открити обществени пространства в населените места на община Велики Преслав
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4.4. Балансирано	172062			

	развитие на околната територия в рамките на общината и укрепване на функционалните връзки между населените места				
	Мярка 4.4.1. Благоустрояване на селищната среда на територията на Общината, включително и в селата и селищни образувания, благоустрояване на малките населени места.	97359			
73	Дейности по жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда	79684	2019	Държавен бюджет, Общински бюджет, ПУДООС	Благоустрояване на селищната среда на територията на община Велики Преслав
74	Изграждане на системи за видеонаблюдение на територията на община Велики Преслав	17675	2020	Държавен бюджет	Повишаване на сигурността в населените места на територията на община Велики Преслав
	Мярка 4.4.2. Развитие на селата.	74703			
75	„Довършителни работи по ритуална зала/сграда за общоселски мероприятия/ с. Миланово, община Велики Преслав”	52452	2019	Държавен бюджет ПМС № 165/2018 г.	Подобрена обществена инфраструктура в малките населени места на община Велики Преслав
76	„Изграждане на кът за отдих на ул.”Девети септември” в с.Драгоево”	4816	2019	ПУДООС	Подобрена обществена инфраструктура в малките населени места на община Велики Преслав
77	„Довършителни работи по ритуална зала/сграда за общоселски мероприятия/ с. Миланово, община Велики Преслав”	17435	2020	Държавен бюджет ПМС № 165/2018 г.	Подобрена обществена инфраструктура в малките населени места на община Велики Преслав
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 4.5. Опазване и подобряване на околната среда и превенция на екологичните рискове	1635796			
	Мярка 4.5.1. Опазване и възстановяване на въздуха, земята, биологичното разнообразие и природното наследство.	200000			
78	Поддръжка на зелени площи, паркова растителност и доставка	200000	2014-2017	Общински бюджет	Подобряване състоянието на околната среда в община Велики

	на растително оборудване				Преслав
	Мярка 4.5.2. Управление на риска от природни бедствия и аварии.				
	Мярка 4.5.3. Подобряване, развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии.	1435796			
79	Техническа рекултивация на закритото сметище на гр. Велики Преслав по проект „Работен проект за закриване на съществуващо депо за твърди битови отпадъци в землището на град Велики Преслав“.	1295796	2015-2017	ПУДООС	Подобряване състоянието на околната среда в община Велики Преслав
80	Закупуване на мобилна дробилка, съдове за отпадъци и транспортно средство за превоз на разделно събрани биоотпадъци	140000	2016-2017	Общински бюджет	Подобряване състоянието на околната среда в община Велики Преслав
	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 5. Постигане на добро управление при предоставянето на публични услуги и повишаване на административния капацитет	203000			
	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 5.1 Укрепване на местния административен капацитет за стратегическо планиране и управление на проекти в партньорство с бизнеса и неправителствените организации	49000			
	Мярка 5.1.1. Укрепване на местните структури за консултации и партньорство	49000			
81	Проект по подмярка 19.1 за изготвяне на Стратегия за ВОМР Велики Преслав	49000	2016-2017	ПРСР	Дейности насочени към създаване на Местна инициативна група в община Велики Преслав
	Мярка 5.1.2. Създаване и оптимално използване на публично-частните партньорства.				

	СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 5.2. Ефективно и професионално управление	154000			
	Мярка 5.2.1. Ефективна администрация	154000			
82	Ефективен мониторинг и контрол за разработване на политики и стратегически документи в Община Велики Преслав	68000	2014	ОП „Административен капацитет“	Подобряване ефективността в работата на общинска администрация
83	Община Велики Преслав - компетентна и ефективна администрация	86000	2014	ОП „Административен капацитет“	Подобряване ефективността в работата на общинска администрация
	Мярка 5.2.2: Създаване и развитие на междубщинското сътрудничество				
ОБЩА СТОЙНОСТ НА ПРОЕКТИТЕ			46 326 857		

Обобщената справка за общинските проекти показва, че за периода 2014-2020 г. Община Велики Преслав е изпълнила 83 проекти и дейности на обща стойност 46 326 857 лева.

За изпълнение на заложените цели най-съществен принос има Общинска администрация - Велики Преслав, която е привлякла най-много средства от европейските фондове за 2014-2020 година. В партньорство с учебни и детски заведения са изпълнени два проекта, финансирани по ОПНОИР.

За изпълнението на ОПР през отчетния период са допринесли и проектите с така наречените „меки мерки“ на местните училища и социални институции. Бизнесът също изпълнява проекти и дейности, финансирани от ПРСР и ОПИК, включително по мерките за преодоляване последиците от пандемията COVID 19 в края на отчетния период.

Общината няма съвместни проекти с бизнеса и НПО. Няма международни проекти и дейности.

Изводът, който се налага от анализа на Таблица 21 е, че Община Велики Преслав е изпълнила 72 проекта на стойност 40 529 840 лева, с което е допринесла за около 87% от техническото и финансово изпълнение на ОПР. Общината се справя много добре с общата реализация на плана на база заложените и изпълнени проекти, обекти и дейности.

Земеделски производители и предприятия са изпълнили през отчетния програмен период 11 проекта на стойност 5 797 017 лева, с което са допринесли за около 13% от техническото и финансово изпълнение на ОПР. Бизнесът все още не се справя много добре

и не е достатъчно активен при кандидатстването за финансиране на проекти от европейските фондове.

Липсва информация за частните инвестиции на местния бизнес за периода 2014-2020 г., така че вероятно приноса му в общата реализация на плана е много по-голям. Към него трябва да прибавим и проектите на земеделските производители и фирми, финансирани по мерките на Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

Реалното финансово и техническо изпълнение на плана е по-голямо, но не може да бъде измерено точно. В настоящата последваща оценка ще представим събраните данни и информация за проектите на частния сектор, за които има данни, за да оценим общия напредък и постигнатите резултати и въздействия върху целевата територия и нейното население.

По информация от Справки на ДФ „Земеделие“ за отчетния период по ПРСР на територията на община Велики Преслав са изплатени средства на обща стойност 4 565 763 лева. От фонда не дават справка за точния брой на реализираните проекти и тези дейности.

Проверка в ИСУН показва, че за 2014-2020 година за района на община Велики Преслав има регистрирани 40 договори за финансиране на проекти с 26 различни бенефициенти на обща стойност 6 603 894,76 лева.

За база в последващата оценка на ОПР за степен на постигане на съответните цели и устойчивост на резултатите са взети петте стратегически цели на плана и специфичните цели и мерки към тях. След направения подробен анализ на реализираните проекти по изпълнението на ОПР на Община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. бяха изведени следните конкретни данни за постигнатия напредък по стратегически и специфични цели, както следва:

Изпълнение на Стратегическа цел 1: Развита местна икономика, водеща до просперитет, висока заетост и иновации

През периода 2014-2020 г. по Стратегическа цел 1 са изпълнени 10 проекта за 5 743 017 лева.

По Специфична цел 1.1: Създаване на предпоставки за подобряване на бизнес средата, няма приключени проекти и дейности и такива в процес на изпълнение през целия програмен период.

По Специфична цел 1.2: Подкрепа за повишаване на конкурентоспособността на малкия и средния бизнес, са приключени 8 проекта за 541 017 лева.

По Специфична цел 1.3: Насърчаване на инвестициите в енергийна ефективност, технологична модернизация и иновации в предприятията, през отчетния период има 1 изпълнен проект на стойност 2 584 000 лева.

По Специфична цел 1.4: Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентни предимства на местния потенциал Разработване на общинска маркетинг стратегия за рекламиране на възможностите на Община Велики Преслав за привличане на инвестиции, през периода 2014-2020 г. има само един изпълнен проект за 2 618 000 лева.

По Специфична цел 1.5: Насърчаване на сътрудничеството между производителите, няма реализирани проекти и дейности за целия програмен период.

Анализът показва 200% техническо изпълнение и около 43% финансово изпълнение на Стратегическа цел 1 в края на периода. Тези данни са условни, тъй като няма информация за точния брой проекти, дейности и инвестиции на частния сектор. Вероятното изпълнение на Стратегическа цел 1 е много по-голямо, но трудно може да бъде измерено. Следва да се даде много добра оценка за общия напредък в това направление.

Изпълнение на Стратегическа цел 2: Повишаване качеството на жизнената среда и условията за професионална реализация

През периода 2014-2020 г. по Стратегическа цел 2 са изпълнени 22 проекти и дейности на обща стойност 5 442 756 лева.

По Специфична цел 2.1: Подкрепа на инвестициите в човешкия капитал с цел развитие на капацитета на работната сила, отговаряща на нуждите на местния бизнес, през отчетния период са изпълнени 5 проекти и дейности на стойност 1 071 232 лева.

По Специфична цел 2.2: Подобряване на достъпа до образование и повишаване на образователното равнище на населението, в края на отчетния период има 2 изпълнени проекта на обща стойност 931 736 лева.

По Специфична цел 2.3: Осигуряване на висококачествени социални и здравни услуги за повишаване качеството на живот има 15 приключени проекта на обща стойност 3 439 788 лева.

Анализът отново показва техническо изпълнение от 5,5 пъти спрямо заложеното в плана и около 57% финансово изпълнение на Стратегическа цел 2 в края на периода. На етапа на последваща оценка може да се обобщи, че в това направление е постигнато много добро изпълнение през програмния период 2014-2020 г.

Изпълнение на Стратегическа цел 3: Подкрепа за устойчиво развитие на туризма

През период 2014-2020 г. по Стратегическа цел 3 са изпълнени само 2 проекта на обща стойност 3 411 000 лева.

По Специфична цел 3.1: Съхраняване и развитие на природните ценности в община Велики Преслав, през целия отчетен програмен период няма приключени проекти и дейности и такива в процес на изпълнение.

По Специфична цел 3.2: Оползотворяване на културното и природно наследство за развитие на конкурентноспособни туристически продукти, са изпълнени 2 проекта на стойност 3 411 000 лева.

Анализът показва 25% техническо и около 66% финансово изпълнение на Стратегическа цел 3 спрямо заложеното в плана. На етапа на последваща оценка може да се обобщи, че в това направление е постигнато умерено изпълнение на база брой реализирани проекти и добро на база усвоени средства през програмния период 2014-2020 г.

Изпълнение на Стратегическа цел 4: Постигане на балансирано и устойчиво териториално развитие

През програмен период 2014- 2020 г. по Стратегическа цел 4 са приключени най-много проекти и дейности – 46 броя на обща стойност 31 527 084 лева.

По Специфична цел 4.1: Изграждане и подобряване на техническата инфраструктура, през периода са приключени 18 проекти и дейности на стойност 25633147 ла.

По Специфична цел 4.2: Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура, са изпълнени общо 15 проекта за 2 322 059 лева.

По Специфична цел 4.3: Устойчиво и интегрирано развитие на град Велики Преслав в рамките на интегриран план за градско възстановяване и развитие, са приключени 5 проекта за 1 764 020 лева.

По Специфична цел 4.4: Балансирано развитие на околната територия в рамките на общината и укрепване на функционалните връзки между населените места, през периода са приключени 5 проекта и дейности за 172 062 лева.

По Специфична цел 4.5: Опазване и подобряване на околната среда и превенция на екологичните рискове, през отчетния период са изпълнени 3 проекта за 1 635 796 лева.

Анализът на напредъка по Стратегическа цел 4 показва 148% техническо преизпълнение и около 52% финансово изпълнение спрямо заложеното в плана. На етапа на последваща оценка може да се обобщи, че в това направление е постигнато отлично техническо и добро финансово изпълнение през програмния период 2014-2020 г.

Изпълнение на Стратегическа цел 5: Постигане на добро управление при предоставянето на публични услуги и повишаване на административния капацитет

През периода 2014-2020 г. по Стратегическа цел 5 са изпълнени 3 проекти и дейности на стойност 203 000 лева.

По Специфична цел 5.1: Укрепване на местния административен капацитет за стратегическо планиране и управление на проекти в партньорство с бизнеса и

неправителствените организации, през отчетния период има само един реализиран проект на стойност 49 000 лева.

По Специфична цел 5.2: Ефективно и професионално управление са изпълнени 2 проекта за 154 000 лева.

Анализът на степента на постигане на Стратегическа цел 5 показва 50% техническо и 17% финансово изпълнение спрямо заложеното в ОПР. На етапа на последваща оценка може да се обобщи, че е постигнато умерено изпълнение на Стратегическа цел 5 и в това направление е най-слабият напредък през отчетния период.

ИЗВОДИ:

В общия си вид стратегията за развитие на община Велики Преслав с акценти – инвестиции в икономиката, подобряване на инфраструктурата и развитие на човешките ресурси е уместна по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район и не следва да се променя в следващия програмен период 2021-2027 г.

За плановия период 2014-2020 г. в Индикативната финансова таблица на община Велики Преслав за петте стратегически цели на ОПР са заложили 54 проекта с инвестиции на обща стойност 89 462 000 лева, а в края на периода е отчетено общо изпълнение на 83 проекта за 46 326 857 лева.

На тази база можем да обобщим, че има техническо преизпълнение в размер на 154% и финансово изпълнение на ОПР на етапа на последваща оценка от 52%. На база възприетата *Методика за качествена оценка на количествените показатели* може да се даде много добра оценка за цялостното изпълнение на Общинския план за развитие на община Велики Преслав за програмен период 2014-2020 г.

Обобщено можем да посочим Стратегическа цел 4 - Постигане на балансирано и устойчиво териториално развитие като най-успешна за Община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. със средно 148% техническо преизпълнение и около 52% финансово изпълнение спрямо заложеното в плана. По тази Стратегическа цел са приключени най-много проекти и дейности – 46 броя на обща стойност 31 527 084 лева. Може да се обобщи, че тук са и най-устойчивите резултати и ползи от реализираните инфраструктурни дейности и проекти с най-дълготраен ефект за целевата територия и нейното население.

Добрите резултати от изпълнението на ОПР се дължат на съвместните усилия на Община Велики Преслав, образователни, културни институции и местния бизнес, които също са били активни в изпълнението на проекти и са допринесли за привличане на инвестиции, подобряване качеството на живот на населението и средата на обитаване в целевата територия.

Изпълнението на плана е много успешно и вероятно е почти на 100%, предвид липсващите данни и информация за всички проекти и дейности на частния сектор, които са трудно проследими и няма как да бъдат отчетени и включени в последващата оценка.

IV. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси

Стратегията за реализация на ОПР отразява логиката на интервенциите за постигане на конкретни резултати, ефект и въздействие от прилагането на общинския план за развитие. Ефектът от прилагането на плана се проявява в крайните видими и измерими резултати, продуктите и въздействието на съответните дейности и проекти върху целевата територия и нейното население. Наблюдението и оценката на изпълнението на плана следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчетат и физическия прогрес върху територията на общината /настъпващи промени в състоянието на средата в резултат от предприети интервенции/. Това изисква набор от специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценяване изпълнението на плана.

4.1. Оценка за ефективност

Оценката за ефективност на ОПР се изготвя на база заложените в документа индикатори (показатели) за мониторинг и преглед на тяхната измеримост, актуалност, съгласуваност и отношение към напредъка в изпълнението на плана.

Ефектът от прилагането на плана се проявява в крайните видими и измерими резултати, продуктите и въздействието на съответните дейности и проекти върху целевата територия и нейното население. Наблюдението и оценката на изпълнението на плана следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчетат и физическия прогрес върху територията на общината /настъпващи промени в състоянието на средата в резултат от предприети интервенции/. Това изисква набор от специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценяване изпълнението на плана.

За мониторинг и оценка на Общинския план за развитие на община Велики Преслав са включени комплекс от индикатори, които оценяват напредъка в постигане на заложените Стратегически цели, Приоритети, Специфични цели и Мреки на плана.

Таблица 22: Оценка на постигнатия напредък по изпълнението на целите на Плана за развитие на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. по индикатори за наблюдение

Стратегическа цел, Приоритет, Специфична цел, Мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Постигнат напредък към 2020 г.	Степен на изпълнение/изменение
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: РАЗВИТА МЕСТНА ИКОНОМИКА, ВОДЕЩА ДО ПРОСПЕРИТЕТ, ВИСОКА ЗАЕТОСТ И ИНОВАЦИИ					
Приоритет 1. Повишаване на конкурентоспособното на местната икономика за подобряване на жизнения стандарт, устойчивата заетост и доходите на населението					
Специфична цел 1.1: Създаване на предпоставки за подобряване на бизнес средата					
Мярка 1.1.1. Привличане на инвестиции	Брой проведени информационни кампании, обществени анализи, публикации, анкети, проучвания, семинари за стимулиране гражданската подкрепа за прилагане на разработения Общински план за насърчаване на инвестициите за периода до 2020г. и плана за действие по предложените инвестиции	1 бр.	Община Велики Преслав	2	200%
	Брой на новите терени, определени за инвестиции на „зелено“ за организиране и насочване на бизнес дейностите	2 бр.	Община Велики Преслав	1	50%
Мярка 1.1.2. Подкрепа за подобряване на бизнес климата - обособяване на организирани бизнес пространства, стимулиране на публично частните партньорства	Брой обособени нови производствени и предприемачески зони	1 бр.	Община Велики Преслав	4	400%
Мярка 1.1.3. Подобряване на услугите за местния бизнес, ефективно използване на информационни и комуникационни технологии	Брой въведени административни услуги за стимулиране на бизнеса на местно ниво (преференциални такси, информация за свободни общински имоти - терени и сгради, обслужване на едно гише за издаване на разрешителни, патенти и др. при инициативи за нов бизнес), в т.ч. уеб- базирани услуги	2 бр.	Община Велики Преслав	2	100%
	Дял от населението с осигурен широколентов достъп (със скорост поне 30 Mbps)	3%	ИСУН	Не се поддържа информация за индикатора на общинско ниво	Не се поддържа информация за индикатора на общинско ниво

Специфична цел 1.2: Подкрепа за повишаване на конкурентоспособността на малкия и средния бизнес					
Мярка 1.2.1. Подобряване на съществуващия местен малък и среден бизнес	Брой предприятия с внедрени системи за управление в съответствие с международно признати стандарти	2 бр.	ИСУН	0	0%
Мярка 1.2.2. Насърчаване на предприемачеството и стартиране и развитие на икономически дейности в нови МСП	Брой обучени лица за стартиране на малък бизнес (по предприемачество)	10 бр.	Дирекция „Бюро по труда“	0	0%
	Брой регистрирани нови фирми	7 бр.	ТСБ Шумен	11	Преизпълнен
	Брой на стартиращи предприятия на лица със специални нужди	2 бр.	Дирекция „Бюро по труда“	0	0%
Специфична цел 1.3: Насърчаване на инвестициите в енергийна ефективност, технологична модернизация и иновации в предприятията					
Мярка 1.3.1. Подобряване на енергийната ефективност и насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници в предприятията	Брой предприятия с внедрени мерки за енергийна ефективност	3 бр.	ИСУН	2	66%
Мярка 1.3.2. Технологична модернизация и иновации в предприятията	Брой изпълнени проекти на предприятия за въвеждане на иновации и/или модерно технологично оборудване	5 бр.	ИСУН	4	80%
Специфична цел 1.4: Стимулиране на местната икономика и открояване на конкурентни предимства на местния потенциал Разработване на общинска маркетинг стратегия за рекламиране на възможностите на Община Велики Преслав за привличане на инвестиции					
Мярка 1.4.1. Подкрепа за развитието на традиционни стопански дейности при използване на местни ресурси	Нарастване относителния дял на инвестициите във специфични селскостопански дейности и свързаните с тях - алтернативно земеделие, хранително-вкусова и преработвателна промишленост	2%	ИСУН	Няма информация	Няма информация
	Намаляване на относителния дял на пустеещите общински земеделски земи	5%	Областна дирекция „Земеделие“ Шумен	Няма информация	Няма информация
	Брой новорегистрирани самоосигуряващи се лица	5 бр.	НАП	Няма информация	Няма информация
Специфична цел 1.5: Насърчаване на сътрудничеството между производителите					

Мярка 1.5.1. Насърчаване сдружаването на производителите, кооперирането и клъстерите	Брой новосъздадени организации на производители и/или кооперации	3 бр.	Публичен регистър на специализираните предприятия и кооперациите	0	0%
	Увеличаване броя на самонаетите лица в специфични отрасли, свързани с аграрния сектор	10 бр.	ИСУН	4	40%
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА И УСЛОВИЯТА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ					
Приоритет 1: Развитие на човешките ресурси, подобряване достъпа до заетост и качество на работните места					
Специфична цел 2.1: Подкрепа на инвестициите в човешкия капитал с цел развитие на капацитета на работната сила, отговаряща на нуждите на местния бизнес.					
Мярка 2.1.1. Подобряване качеството на образователните услуги за населението, развиване на умения за нуждите на местната икономика	Брой лица преминали обучение по производствени практики и стажове за придобиване на актуални с търсенето на пазара на труда професионални умения от страна на местния бизнес	5 бр.	Дирекция „Бюро по труда“	5	100%
	Дял на инвестициите за общи и специфични ИКТ образователни услуги и съдържание с цел осигуряване на достъп на потребителите от сферата на образованието и науката	2%	Община Велики Преслав	0	0%
Мярка 2.1.2. Насърчаване на местни инициативи за заетост, социално включване на хората в неравностойно положение	Брой наети лица след преминал курс за опресняване на знанията с полагане на приравнителен изпит (за дълготрайно безработните, с ниска квалификация и деквалифицирани)	3 бр.	Дирекция „Бюро по труда“	3	100%
	Брой създадени временни или постоянни работни места, чрез осигуряване на заетост в проекти за обществения сектор социални или комуналните услуги	15 бр.	Дирекция „Бюро по труда“	86	Преизпълнен
Мярка 2.1.3. Придобиване на ключови компетентности на заети и безработни лица, в т.ч. и обучения на работното място	Брой курсове по квалификация и преквалификация на безработни младежи според търсенето на пазара на труда	3 бр.	Дирекция „Бюро по труда“	27	Преизпълнен
	Разработена общинска програма за обучение и квалификация на заети и безработни лица	1 бр.	Община Велики Преслав	0	0%
Мярка 2.1.4. Подобряване на условията на труд на работното място	Дял на инвестициите в създаване на „зелени работни места“	2%	Община Велики Преслав	0	0%

Специфична цел 2.2: Подобряване на достъпа до образование и повишаване на образователното равнище на населението					
Мярка 2.2.1. Подобряване качеството и създаване на условия за достъп до образование (вкл. и от лица от групи в изолация и риск)	Дял на инвестициите в подобряване на материалната база с цел постигане на максимален обхват при подлежащите на задължително образование и по-пълноценно интегриране на деца от малцинствата в системата на образованието	3%	Община Велики Преслав	3	100%
	Брой интервенции, отнасящи се до активно включване на социални партньори (дружества, сдружения и др.) в продължително професионално обучение, провеждане на проучвания за нуждите на местния пазар на труда и др.	2 бр.	Община Велики Преслав	0	0%
Мярка 2.2.2. Намаляване на броя на преждевременно напускащите училище	Намаляване на брой лица, отпаднали от образователната система, на които е осигурен втори шанс за образование, чрез прилагане на по-гъвкави форми на обучение и съвместяване на работа с обучение	1 бр.	Община Велики Преслав	17	Преизпълнен
	Брой на учебните заведения с подобрена съвременна техника и оборудване с цел, обезпеченост на информационните технологии за прилагане на иновативни подходи в учебния процес	1 бр.	Община Велики Преслав	6	Преизпълнен
Мярка 2.2.3. Обучение през целия живот и пълноценно личностно развитие. Подобряване на адаптивността и пригодността за заетост, равен достъп до образование и социално включване на маргинализираните групи	Брой учители, преминали курсове за периодична квалификация	30 бр.	Община Велики Преслав	32	Преизпълнен
	Дял на специализирано компютърно и езиково обучение от ранна възраст	50%	Община Велики Преслав	0	0%
	Брой проведени обучения в реална среда за усвояване на практически умения	1 бр.	Дирекция „Бюро по труда“	6	Преизпълнен
Специфична цел 2.3: Осигуряване на висококачествени социални и здравни услуги за повишаване качеството на живот					
Мярка 2.3.1. Разширяване на териториалния обхват, качеството и броя на предоставяните социални услуги в общността	Обществени места със създадена архитектурна среда за хора с увреждания	1 бр.	Община Велики Преслав	3	Преизпълнен
	Брой разкрити социални услуги	5 бр.	Община Велики Преслав	10	Преизпълнен

Мярка 2.3.2. Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация	Брой лица от уязвимите групи, включени в местни инициативи за заетост - предимно в общински инфраструктурни проекти, като благоустройствени дейности, строителни работи по обекти с обществено значение и др.	10 бр.	Дирекция „Бюро по труда“	59	Преизпълнен
Мярка 2.3.3. Подобряване предоставянето на здравни услуги за повишаване жизнения стандарт на местното население	Брой нови здравни услуги	1 бр.	Община Велики Преслав	1	100%
	Увеличен дял на инвестициите в модерно медицинско оборудване и модернизация на материалната база	2%	Община Велики Преслав	1	50%
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА					
Приоритет 1: Ефективно използване на местния природен и културно-исторически потенциал за устойчиво развитие на туризма					
Специфична цел 3.1: Съхраняване и развитие на природните ценности в община Велики Преслав					
Мярка 3.1.1. Интегрирано управление на природните ресурси	Брой изпълнени проекти за поддържане, развитие и управление на защитени територии	1 бр.	ИСУН	1	100%
	Брой инициативи за опазване на редките породи и растителни видове	2 бр.	Община Велики Преслав	1	50%
Мярка 3.1.2. Подобряване състоянието на културните институти и недвижимите културни ценности	Брой на подпомогнатите културни обекти (годишно)	2 бр.	Община Велики Преслав	2	100%
Специфична цел 3.2: Оползотворяване на културното и природно наследство за развитие на конкурентноспособни туристически продукти					
Мярка 3.2.1. Развитие на туристически атракции и свързаната с туризма инфраструктура	Брой на подобрените/изградени туристически съоръжения и обекти	2 бр.	Община Велики Преслав	2	100%
	Брой посещения на подпомогнатите туристически атракции	50 000 бр.	Община Велики Преслав	16547	45%
Мярка 3.2.2. Развитие на конкурентноспособни интегрирани туристически продукти и маркетингова политика	Увеличение на броя посетители на експонираните и потребителите на маркирани туристически обекти	30 000 бр.	Община Велики Преслав	32 646	Преизпълнен
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: ПОСТИГАНЕ НА БАЛАНСИРАНО И УСТОЙЧИВО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ					
Приоритет 1. Модернизирана базисна инфраструктура и интегрирано пространствено развитие					

Специфична цел 4.1: Изграждане и подобряване на техническата инфраструктура					
Мярка 4.1.1. Изграждане на подходяща транспортна инфраструктура (вкл. до туристическите обекти)	Дължина на изградена/ рехабилитирана общинска пътна мрежа	20 км.	Община Велики Преслав	22,5 км.	112,5%
Мярка 4.1.2. Развитие на ефективна енергийна инфраструктура	Обекти с изпълнени мерки за енергийна ефективност	3 бр.	Община Велики Преслав	5	Преизпълнен
Мярка 4.1.3. Реконструкция и доизграждане на ВиК инфраструктура	Брой проекти за подмяна/ изграждане на реконструирана водоснабдителна и канализационна мрежа	2 бр.	Община Велики Преслав	5	Преизпълнен
Специфична цел 4.2: Изграждане и подобряване на социалната инфраструктура					
Мярка 4.2.1. Подобряване и модернизация на образователната инфраструктура	Брой ремонтирани реконструирани сгради/ помещения	1 бр.	Община Велики Преслав	8	Преизпълнен
Мярка 4.2.2. Подобряване и модернизация на инфраструктурата за здравеопазване и предоставяне на социални услуги	Брой ремонтирани или реконструирани сгради/ помещения	2 бр.	Община Велики Преслав	10	Преизпълнен
Мярка 4.2.3. Поддържане и подобряване на културната инфраструктура, в т.ч. сгради на читалища и религиозни храмове	Брой социализирани археологически обекти	2 бр.	Община Велики Преслав	1	50%
	Брой реконструирани обекти на културната инфраструктура	3 бр.	Община Велики Преслав	10	300%
Мярка 4.2.4. Модернизиране и изграждане на спортно-материалната база	Брой рехабилитирани/ изградени обекти	3 бр.	Община Велики Преслав	4	Преизпълнен
Специфична цел 4.3: Устойчиво и интегрирано развитие на град Велики Преслав в рамките на интегриран план за градско възстановяване и развитие					
Мярка 4.3.1. Подобряване съгласуваността между устройствено и стратегическо планиране на територията	Разработен ОУП на Община Велики Преслав и кадастрални карти	1 бр.	Община Велики Преслав	1	100%
	Изработване на дигитализиран архив - картография, кадастър, устройствено райониране, собственост	1 бр.	Община Велики Преслав	2	Преизпълнен

Мярка 4.3.2.Подобряване на модела на градско и селско развитие в общината	Брой разработени специализирани планове - ПУП на ИАР и лесоустройствен план	2 бр.	Община Велики Преслав	1	50%
Специфична цел 4.4: Балансирано развитие на околната територия в рамките на общината и укрепване на функционалните връзки между населените места					
Мярка 4.4.1. Благоустрояване на селищната среда на територията на Общината, включително и в селата и селищни образувания, благоустрояване на малките населени места	Брой реализирани проекти за благоустрояване в селата	3 бр.	ИСУН	3	100%
	Брой реконструирани общински сгради, вкл. енергийно ефективни в селата	2 бр.	Община Велики Преслав	2	100%
Мярка 4.4.2. Развитие на селата	Брой проекти за изграждане/ реконструирани на инфраструктура обслужваща земеделски цели и дейности в горското стопанство.	2 бр.	Община Велики Преслав	0	0%
	Брой разкрити МСП и регистрирани земеделски производители в селата	2 бр.	ТСБ Шумен; Областна дирекция „Земеделие“ Шумен	2	100%
Приоритет 2. Опазване на околна среда					
Специфична цел 4.5: Опазване и подобряване на околната среда и превенция на екологичните рискове					
Мярка 4.5.1. Опазване и възстановяване на въздуха, земята, биологичното разнообразие и природното наследство	Брой проекти за разработване и подпомагане на планове за управление на защитени територии и защитени зони и за ефективно управление на защитените зони и обектите на Натура 2000	1 бр.	Община Велики Преслав	0	0%
	Разработване на Програма за опазване на околната среда, вкл. Управлението на отпадъците на територията на общината	1 бр.	Община Велики Преслав	1	100%
Мярка 4.5.2. Управление на риска от природни бедствия и аварии	Въведени мерки за укрепване на речни корита, свлачища осигуряване проводимост на водните течения	2 бр.	Община Велики Преслав	1	50%
Мярка 4.5.3. Подобряване, развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии	Въведени мерки за разделно събиране на отпадъците	1 бр.	Община Велики Преслав	2	200%
	Проекти за изграждане на екологосъобразна инфраструктура	1 бр.	Община Велики Преслав	1	100%

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 5: ПОСТИГАНЕ НА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ПУБЛИЧНИ УСЛУГИ И ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ					
Приоритет 1. Изграждане на ефективна администрация и подобряване на местния институционален капацитет					
Специфична цел 5.1: Укрепване на местния административен капацитет за стратегическо планиране и управление на проекти в партньорство с бизнеса и неправителствените организации					
Мярка 5.1.1. Укрепване на местните структури за консултации и партньорство	Брой обучителни сесии и проведени дискуссионни форуми	2 бр.	Община Велики Преслав	2	100%
Мярка 5.1.2. Създаване и оптимално използване на публично-частните партньорства	Брой реализирани съвместни проекти между общинската администрация, частния сектор и неправителствения сектор	3 бр.	Община Велики Преслав	0	0%
Специфична цел 5.2: Ефективно и професионално управление					
Мярка 5.2.1. Ефективна администрация	Обучени служители от администрацията	10 бр.	Община Велики Преслав	50	Преизпълнен
	Въведен Базисен модел за комплексно административно обслужване, обхванати административни единици	1 бр., 3 обхванат и адм. единици	Община Велики Преслав	1	100%
Мярка 5.2.2. Създаване и развитие на междуобщинското сътрудничество	Брой реализирани съвместни проекти за междуобщинско сътрудничество (национални и трансгранични)	1бр.	Община Велики Преслав	2	Преизпълнен

Данните в Таблица 22 представят оценката за ефективността на ОПР на община Велики Преслав като всеки от изброените индикатори допринася за постигане на определена стратегическа цел или приоритет на плана.

Индикаторите се отчитат като са съпоставени целевите данни от ОПР с тези към края на 2020 г. Някои показатели не могат да бъдат отчетени или за тях няма данни.

Резултатите от оценката по индикатори за 2020 г. показват най-добър напредък в постигането на *Стратегическа цел 2. Повишаване качеството на жизнената среда и условията за професионална реализация*. Безработицата в общината намалява, създават се нови работни места. Почти всички деца са обхванати в образователната система и намалява броят на преждевременно напусналите училище. Развиват се успешно девет социални услуги. Повишават се квалификацията и качеството на работната сила. Насърчават се местни инициативи за заетост и социално включване на хората в неравностойно положение.

На второ място се нарежда *Стратегическа цел 4. Постигане на балансирано и устойчиво териториално развитие*. За това допринасят дейностите по подобряване на пътната и улична мрежа, обновяване на водопроводната мрежа, ремонта на обществени сгради, енергийна ефективност в жилищни сгради и производствени предприятия и други обекти на техническата инфраструктура.

На трето място, според оценката по индикатори е изпълнението на *Стратегическа цел 1: Развита местна икономика, водеща до просперитет, висока заетост и иновации*. Местната икономика се развива устойчиво през последните години. Значително се увеличават произведената продукция, нетните приходи от продажби и печалбите на местните фирми. Нараства предприемаческата активност на земеделските производители за усвояване на средства от ПРСР.

На четвърто място е *Стратегическа цел 5: Постигане на добро управление при предоставянето на публични услуги и повишаване на административния капацитет* и на пето място - *Стратегическа цел 3: Подкрепа за устойчиво развитие на туризма*.

За много от индикаторите на етапа на изготвяне на настоящия доклад няма данни или са неизмерими и е възможно постигнатия напредък в изпълнението на последните две цели да е по-голям.

ИЗВОДИ:

Мониторингът на изпълнението на ОПР на база индикаторите за наблюдение показва подобряване на икономическото развитие на община Велики Преслав, частично обновяване на инфраструктурите, насърчаване на заетостта, грижа за опазването на околната среда и други положителни въздействия. Най-видимият ефект от прилагането на плана остават инвестициите в инфраструктурата - ремонт на пътища, улици, обновяване на водопроводни и канализационни мрежи, ремонти на обществени сгради,

детски и спортни площадки и др. На следващо място са инвестициите в развитие на социални услуги и в обученията и преквалификацията на човешките ресурси.

Мониторингът на база индикатори показва подобряване на икономическото развитие на община Велики Преслав, обновяване на инфраструктурите, но същевременно забавяне в темповете на развитие на земеделието и намаляване на населението.

Кризата с коронавируса COVID 19 поставя на сериозни изпитания здравната и социалната система в общината.

Безработицата през 2020 г. е 9% и се увеличава с около 1,7% спрямо 2019 г., но е със 7 пункта по-ниска от тази през базовата 2014 г. Остават нерешени проблемите с привличане на достатъчно инвестиции за създаване на нови работни места и задържане на млади хора в района. Отчитайки видимите, реални резултати от изпълнението на ОПР и техния ефект върху населението и целевата територия можем да дадем добра обща оценка в изпълнението на плана за 2020 г. на база индикаторите за въздействие и резултат, въпреки пандемията, извънредните разходи и трудностите, в условията на извънредна обстановка.

Индикаторите са съотнесими пряко към Стратегическите цели в ОПР и показват, че най-добър напредък е постигнат по показателите, измерващи изпълнението на Стратегическа цел 2: Повишаване качеството на жизнената среда и условията за професионална реализация.

Отчитайки видимите, реални резултати от изпълнението на ОПР и техния ефект върху населението и целевата територия можем да отчетем добра обща ефективност за периода 2014-2020 г.

На база индикатори ОПР на община Велики Преслав бележи много добро изпълнение на етапа на ПО.

4.2. Оценка за ефикасността на използваните ресурси

Ефикасността указва отношението на постигнатия резултат спрямо вложените разходи (финансови средства). Колкото вложените разходи са по-малки, а постигнатите резултати по-значими, толкова по-ефикасни са действията. Докато ефективността дава отговор на въпроса „дали са изпълнени нужните за подобряване състоянието на целевата територия и нейното население проекти и дейности“, ефикасността дава отговор на въпроса, дали проектите и дейностите са изпълнени по икономически изгоден за обществото начин.

Оценката на ефикасността на използваните ресурси се базира на сравнение между използваните ресурси при изпълнението на заложените ОПР за целия период от време 2014-

2020 г. Извършен е аналитичен преглед на проектите и дейностите, реализирани от община Велики Преслав, други организации и частни компании, финансирани със средства от бюджета на общината, структурни фондове на ЕС, ЕЗФРСР, частни инвестиции и други източници.

В тази част на последваща оценка ще разгледаме финансовото изпълнение на отделните приоритети на база сравнение между заложеното в Индикативната финансова таблица на ОПР и реално отчетеното изпълнение и инвестиции, както и броя на изпълнените проекти.

Таблица 23: Обобщена оценка на изпълнението на ОПР на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. по стратегически цели

Стратегическа цел	Прогнозен брой проекти	Прогнозна стойност хил. лева	Отчетен брой проекти 2014-2020 г.	Отчетна стойност на изпълнените проекти за 2014-2020 г. хил. лева	Техническо изпълнение в % за 2014-2020 г.	Финансово изпълнение в % за 2014-2020 г.
СЦ 1	5	12700	10	5743	200%	43%
СЦ 2	4	9496	22	5443	550%	57%
СЦ 3	8	5171	2	3411	25%	66%
СЦ 4	31	60935	46	31527	148%	52%
СЦ 5	6	1160	3	203	50%	17%
ВСИЧКО	54	89462	83	46327	154%	52%

На етапа на Последваща оценка /ПО/ най-високото финансово изпълнение от петте стратегически цели на ОПР на община Велики Преслав има СЦ 3 - 66% вложени средства спрямо планираните в Програмата за реализация на плана. На второ място по степен на усвоени средства, спрямо заложените в плана е СЦ 2 - около 57% финансово изпълнение на етапа на ПО. Трета е СЦ 4 с 52% финансово изпълнение. Най-малко вложени средства и финансово изпълнение 17% отчитаме по СЦ 5.

Графика 4: Финансово изпълнение на ОПР на етапа на ПО по стратегически цели в %

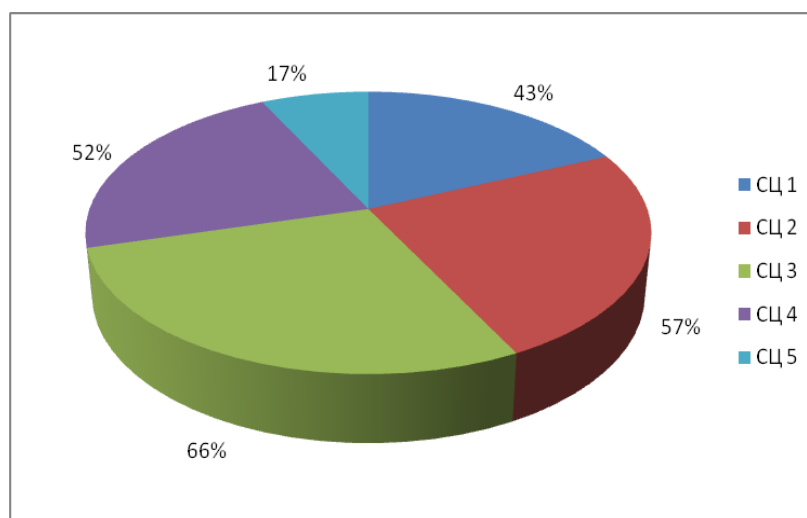

Таблица 24: Индикативно разпределение на използваните финансови ресурси по стратегически цели на ОПР и източници

Стратегическа цел	Прогнозна стойност хил. лева	Отчетна стойност хил. лева	Финансово изпълнение в %	Източници на финансови средства за изпълнените проекти за периода 2014-2020 г. хил. лева		
				Републикански бюджет	Общински бюджет	Оперативни програми и фондове на ЕС
СЦ 1	12700	5743	43%	0	0	5743
СЦ 2	9496	5443	57%	0	0	5443
СЦ 3	5171	3411	66%	0	0	3411
СЦ 4	60935	31527	52%	4995	748	25784
СЦ 5	1160	203	17%	0	0	203
ВСИЧКО ЗА ОПР 2014-2020	89462	46327	52%	4995	748	40584

Данните в Таблица 23 показват същественият финансов принос на Европейските фондове за развитието на община Велики Преслав, както по отношение на подпомагане на техническата и социална инфраструктури, така и за местната икономика.

За мерките, свързани с изпълнението на ОПР на община Велики Преслав, в периода 2014-2020 г., реализирани със средства от републиканския бюджет и от бюджета на общината, информация е събрана чрез капиталови програми - уточнен годишен план и отчет за периода и Докладите за наблюдение на изпълнението на ОПР за отчетния период. Направено е аналитично обвързване на посочените в списъците проекти и дейности с приоритетите на ОПР на община Велики Преслав. Данните позволяват разпределянето на вложения финансов ресурс по източници – републикански бюджет, общински бюджет и оперативни програми.

Обобщено 100% от средствата за реализация на СЦ1, С2, СЦ3 и СЦ5 са с източник - Оперативни програми, ПРСР и фондове на ЕС (40 584 хил. лева). От Републикански бюджет са финансирани проекти и дейности за 4 995 хил. лева, а от Общинския бюджет проекти и дейности за 748 хил. лева.

Значителен принос за изпълнение на ОПР има местния бизнес, който изпълнява редица проекти, осъществени с финансовата подкрепа на ПРСР. Ефикасността на вложените средства не може да бъде измерена точно, тъй като се предполага, че има още инвестиции (най-вече частни), за които няма информация и данни.

Сравнението на привлечените средства по стратегически цели с тези, планирани в индикативната финансова таблица на ОПР показва, че известен дисбаланс между планираните и привлечените средства, въпреки това изпълнението може да бъде оценено като добро.

ИЗВОДИ:

Ефикасността най-общо е оценка на съответствието между разходите и очакваните ползи от направените инвестиции в различни проекти и дейности. Изпълнените проекти и постигнатите индикатори показват висока резултатност в изпълнението на ОПР, обвързана с подобрени показатели за интегрирано и устойчиво градско развитие.

Реализираните проекти в Община Велики Преслав имат пълно съответствие със стратегическата рамка, като допринасят за постигане на целите и мерките. За значителна част от мерките има преизпълнение на техническите стойности на реализираните проекти. Финансовите параметри на плана също имат високо изпълнение, като по-ниските проценти се дължат на завишените прогнозни стойности и ограничените източници на финансиране. Всичко това дава основание за положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи от изпълнението на плана.

Отчитайки видимите, реални резултати от реализираните проекти и дейности и техния ефект върху населението и целевата територия можем да отчетем добра обща ефективност и ефикасност на изпълнението на ОПР на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г.

Най-добра ефикасност на вложените средства е постигната при реализацията на Стратегическа цел 4, а най-слаба при Стратегическа цел 5..

Основните източници на средства за изпълнение на плана са фондовете на ЕС – ПРСР, ОПОС, ОПРЧР, ОПИК, по-малко финансиране е получено от национални фондове и програми на българската държава и средства от републиканския бюджет и общинския бюджет на Община Велики Преслав.

V. Обобщени изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие

Анализът на етапа на Последваща оценка показва изключително добри резултати в изпълнението на Общинския план за развитие на община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. В края на периода финансовото изпълнение на плана на база усвоени средства и инвестиции в целевата територия е 52% (46 327 000 лева), а техническото изпълнение на база заложен и изпълнени проекти е 154%. Изпълнението на плана е много успешно и вероятно е почти на 100%, предвид липсващите данни и информация за всички проекти и дейности на частния сектор, които са трудно проследими и няма как да бъдат отчетени и включени в последващата оценка.

В общия си вид стратегията за развитие на община Велики Преслав с приоритети – икономика, инфраструктура и развитие на човешките ресурси е уместна по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район и не следва да се променя през новия програмен период 2021-2027 г.

В Община Велики Преслав е създадена добра организация за прилагане и изпълнение на ОПР от гледна точка на планирани и реализирани проекти, вътрешен мониторинг и контрол. Общината е натрупала значителен опит в разработването и изпълнението на проекти, но все още няма достатъчен финансов капацитет за съфинансиране на по-големи проекти и обекти. НПО и бизнеса не се търсят като партньори и източници на информация, а техните проекти и дейности също допринасят за постигане целите на ОПР.

Изпълнението на Общинския план за развитие е допринесло за подобряване живота на хората и на социално-икономическата ситуация в района като цяло.

Основни изводи

По отношение на проектите

- значителен общ брой отчетени проекти, дейности и инициативи;
- небалансираност между изпълнението на отделните стратегически цели;
- ниска степен на изпълнение за някои стратегически цели и мерки поради липсата на приложим източник на финансиране през периода на изпълнение на ОПР;
- привлечени средства от различни европейски източници за финансиране на проектите в ОПР - 72% от реализирания финансов ресурс;
- важна роля на собствените средства и централния бюджет, насочени приоритетно към техническата инфраструктура, вкл. изграждане на нова;
- много висока активност на Община Велики Преслав за кандидатстване с проекти.

По отношение на индикаторите

- висока степен на изпълнение на целите и мерките на ОПР според отчетените индикатори;
- подобро социално-икономическо състояние на общината в края на отчетния период;

Координация в изпълнението на плана

- Оценката на вътрешната съгласуваност и координацията на изпълнението на ОПР е много добра;
- Процесът на планиране, изпълнение и отчетност е бил координиран, всеобхватен и отворен/гъвкав;
- Йерархична съподчиненост и съответствие със сродни стратегически документ от по-високо ниво;

- Координацията със секторните политики и програми на общината е добра;
- Регионалното стратегическо планиране в общината е интегрирано с устройственото.

Мониторинг

- Планът не е актуализиран. Извършена е междинна оценка през 2018 г.;
- Детайлно отчитане за изпълнението на общинските политики на годишна основа се осъществява чрез Годишни отчети, одобрявани от Общинския съвет.

Препоръки за следващия програмен период

Планът за интегрирано развитие на общината за периода 2021-2027 г. се изработва за цялата територия на общината, като се определят зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за коопериране със съседни общини. ПИРО, също както и ОПР се разработва за 7 – годишен период на действие, който съвпада с периода на действие на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Североизточен район. Новият програмен период обхваща 2021 – 2027 г. Изведените препоръки са насочващи и нямат задължителен характер.

Общи препоръки

По отношение на съдържанието на проекти

- Да се включат партньорски проекти със съседни общини и други заинтересовани страни, които имат потенциал да се реализират чрез интегрирани териториални инвестиции;
- Необходимо е проектите, които се включват в ПИРО да бъдат с ясно определени партньори и конкретни ангажименти по тяхната реализация, като фокусът на вниманието следва да бъде върху възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проектни идеи с участието на публичния сектор, насочени към подобряване на физическата среда и на услугите, предоставяни на гражданите и бизнеса;
- Да бъдат ясно описани проектите с готови инвестиционни проекти и да бъде прецизирана възможността за реализиране на проекти на инженеринг, съобразно тяхното местоположение, източници на финансиране и др.
- Проектите да бъдат групирани в съответствие с обхвата на мерките и приоритетните области с цел по-лесна проследимост на ефективността и ефикасността.

По отношение на наблюдението и изпълнението

- Да се приложи по-ясна система от индикатори, съдържащи изходни и целеви стойности, както и достъпни източници на достоверна информация. В ПИРО индикаторите да бъдат съобразени с общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост.

- Типът индикатор, за продукт или за резултат, следва да бъдат измерими и да обхващат физическите характеристики (параметри) по отношение реализацията на поставените цели и приоритети за развитие, като стойностите им могат да бъдат абсолютни или относителни. Това ще създаде обективна база за отчитане на напредъка на изпълнение на плана.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Петте стратегически цели на ОПР Велики Преслав 2014-2020 г. доказват пълен обхват и адекватност спрямо потребностите и възможностите за финансиране. Същото не важи за по-ниските нива на стратегическия пакет – мерките и проектите. Още в етапа на разработване е съществувал риска от неизпълнение на някой от мерките. Някои от тях не са обезпечени с конкретни отговорници и тъй като не са в правомощията на Общинската администрация, съществуват предпоставки за пасивност по отношение на ресурсното и финансовото им обезпечаване.

ОПР Велики Преслав 2014-2020г. е идентифицирал правилно и пълно актуалните проблеми, нуждите и потенциалите на общината. Междувременно, в подкрепа на ОПР е разработен и приложен пакет от секторни стратегии и програми в различни области, чрез които Общината е реализирала различни проекти и инициативи.

Стратегическите цели и приоритети на ОПР разкриват висока степен на съответствие тези на Стратегията „Европа 2020“, което означава, че стратегическият пакет на този план с изтекло действие е все още актуален.

Общата оценка на изпълнението на стратегическите цели на ОПР за периода 2014-2020 г. е добра. Стратегическа цел 4 - Постигане на балансирано и устойчиво териториално развитие е най-успешна за Община Велики Преслав за периода 2014-2020 г. със средно 148% техническо преизпълнение и около 52% финансово изпълнение спрямо заложеното в плана. По тази Стратегическа цел са приключени най-много проекти и дейности – 46 броя на обща стойност 31 527 084 лева. Може да се обобщи, че тук са и най-устойчивите резултати и ползи от реализираните инфраструктурни дейности и проекти с най-дълготраен ефект за целевата територия и нейното население.

Най-слабо е изпълнението на Стратегическа цел 5 - Постигане на добро управление при предоставянето на публични услуги и повишаване на административния капацитет.

Община Велики Преслав е изпълнила успешно Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г., както от гледна точка на предвидени и реализирани проекти и дейности, така и от гледна точка на привлечени инвестиции и изпълнение на финансовата рамка на стратегическия

документ. За реализацията на плана са работили активно всички заинтересовани страни – местната власт, общинската администрация, бизнеса, културни, образователни институции и др. Изграден е капацитет сред всички бенефициенти за успешно разработване, управление, изпълнение и приключване на проекти, финансирани от фондовете на ЕС и други източници.

Последните тенденции в развитието на Велики Преслав показват подобрене на социално-икономическото развитие на общината, което се нуждае от стимули за привличане на инвестиции, ускоряване на икономическия растеж и устойчивост на развитието. Потребностите от “коригиращи” и подкрепящи публични намеси в развитието на общината са се увеличили през последните години. Необходимо е ново териториално насочване на мерките и подобрена координация, за да се постигнат трайни и осезаеми промени в желаните насоки и успешно изпълнение на целите и приоритетите на Плана за интегрирано развитие на общината за периода 2021-2027 г.

На тази основа, стратегията за местно и регионално развитие следва да бъде агресивна по отношение на желания териториален баланс в развитието на общината и протичането на демографските процеси, подкрепяща по отношение на необходимите предпоставки за развитие на икономиката и стабилизираща по отношение изграждането и обновяването на инфраструктурите.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

- АЗ – Агенция по заетостта
- АСП – Агенция за социално подпомагане
- ВЕИ – възобновяеми енергийни източници
- ГПСОВ - градски пречиствателни станции за отпадъчни води
- ДМА – дълготрайни материални активи
- ДБТ – Дирекция „Бюро по труда“
- ДГС – Държавно горско стопанство
- ДЛС – Държавно ловно стопанство
- ЕИСУРР – Единна информационна система за управление на регионалното развитие
- ЕО – екологична оценка
- ЕСФ – Европейски социален фонд
- ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие
- ЗООС – Закон за опазване на околната среда
- ЗРР – Закон за регионалното развитие
- ЗТ – защитени територии
- ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда
- ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз
- МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- МО – Междинна оценка
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите
- МСП – малки и средни предприятия
- НИРД – научно-изследователска и развойна дейност
- НПО – неправителствени организации
- НПРР – Национален план за регионално развитие
- НСИ – Национален статистически институт
- НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България
- НСРР – Национална стратегическа референтна рамка
- NUTS – обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз
- ОДЗ – Областна дирекция „Земеделие“
- ОП – Оперативна/и програма/и
- ОПДУ – Оперативна програма „Добро управление“

ОПОС – Оперативна програма „Околна среда”
ОСР – Областна стратегия за развитие
ОСП – Обща селскостопанска политика
ОПР – Общински планове за развитие
ОПНОИР – Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”
ОПИК – Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”
ОПРР – Оперативна програма „Региони в растеж”
ОПМДР – Оперативна програма „Морско дело и рибарство”
ОПРЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОСЗ – Общинска служба по земеделие
ОУ – основно училище
ОУП – общ/и устройствен/и план/ове
ППЗРР – Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРСР – Програма за развитие на селските райони
ПСОВ - пречиствателни станции за отпадъчни води
ПЧИ – преки чужди инвестиции
ПЧП – публично-частни партньорства
РИОСВ -Регионална инспекция по околната среда и водите
РСЗ – Регионална служба по заетостта
СИР – Североизточен район
СУ – средно училище
СЦ – Стратегическа цел
СпЦ – Специфична цел
ТБО – твърди битови отпадъци
ТИЦ – туристически информационен център
УО – Управляващ орган
ДГ –детска градина